

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, JANUARY – SAUSIO 23, 2014 • Vol. CV Nr. 8 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-22-14

ŠIAME NUMERYJE:

Sk. J. Daužvardienės skautininkių būrelio sueiga. – 6 psl.

Amžininkų prisiminimai apie
Praną Mašiotę. – 11 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Eitynės už gyvybę

Dešimtys tūkstančių abortų priešininkų, nepaisydami šalčio, trečiadienį, sausio 22 d. dalyvavo 41-ose „Eitynėse už gyvybę“ (March for Life). Dainuodami, šokdami ir meldamiesi jauni žmonės, suvažiuavę į JAV sostinę, dauguma jų – katalikiškų mokyklų gimnazistai ar koledžų studentai, – tokiu būdu pasisako prieš gyvybės nutraukimą, vis dažniau priešpatato ją įvaikinimui.

Išvakarėse, antradienį, tūkstančiai dalyvavo Mišiose vienoje iš Washingtono šventovių – National Shri-

ne of the Immaculate Conception, kur kalbėjo Bostono arkivyskupas ir popiežiaus Pranciškaus patarėjas kardinolas Sean O'Malley.

„Eitynėmis už gyvybę“ kasmet minimos JAV Aukščiausiojo Teismo nuosprendžio *Roe versus Wade* byloje metinės – ši byla leido įteisinti nėštumo nutraukimą JAV. Dabartinės visuomenės nusistatymas jau nebeatspinti anuometinės laiko dvasios, prieš keturis dešimtmečius privedusios prie abortų legalizavimo JAV.

„Draugo“ info

Jaunai New Yorko aktorei rūpi Lietuvos našlaičiai

VAIDA LOWELL

Prieš šventes New Yorko Lietuvių Bendruomenės interneto puslapyje netikėtai radau pavienį skelbimą – kvietimą prisidėti prie dovanėlių rinkimo našlaičiams, gyvenantiems Lietuvoje, Lentvario vaikų namuose. Skelbimas skambėjo nuoširdžiai. Parūpo sužinoti, kas slepiasi už šių eilučių:

Kaip ir visame pasaulyje, taip ir Lietuvoje yra daug vaikučių, kurie neturi artimųjų dėl įvairiausių priežasčių. Mūsų valstybinės institucijos pasirūpina tokiais našlaičiais, bet niekas jiems neatstos tikrų namų šilumos. Labai skaudu, kai žinai, kiek pasaulyje gėrio, o šie mažyliai tenkinasi pačiais paprasčiausiais dalykais. Mano pačios mamai teko tokia pat dalia ir mūsų šeimai yra labai suprantama, kaip tai yra sunku. Nieko nėra geriau, kaip turėti tėvus ir aš labai dėkinga, kad man pasisekė.

Mano sesuo surenka ar nuperka dovanėles vaikučiams Lentvario globos namuose kelis kartus per metus. Šiomet noriu pasiūlyti burtis, kas tik nori prisidėti. Ne dėl savo kaltės jie ten atsidūrė, ir mes, kaip bendruomenė, esame šiek tiek atsakingi, kad šie vaikai augtų turėdami viltį, ir kaip visi kiti vaikai, tikėtų į Kalėdų Senelį, pasakas, kad yra fėjos, kurios gali pakeisti jų likimą. Juk niekad

Živilės sesuo Indra su vaikais dažnai lanko Lentvario vaikų globos namus.

nežinai, koks žmogus išaugs iš mažylio, ir ką jų fantazija sukurs ateityje. Mes kartu galime jiems praskaidrinti kasdienybę ir parodyti, kad pasaulis didelis, o jie yra mylimi ir laukiami.

Visos lauktuvės tiesiogiai pateks vaikučiams. Dovanėlės gali būti įvairios: nauji ar panaudoti žaislai, drabužiai, saldainiai, pinigėliai (kurie bus pa-

naudoti nupirkti ko vaikučiams reikia), elektronika ir bet kas, kas jums atrodytu, kad tiktų. Vaikučių amžius nuo 6 iki 18 metų. Lai jų veidus nušvies šypsenos. Prisijunkit!

Už šių eilučių slepiasi prieš tryliką metų į JAV, New Yorką, atvykusi Živilė Kaminskaitė (35 m.). – 4 psl.

Žmogus pilnas savęs yra visada tuščias. – G. Regismanset

Kai ką nors rašau spaudai, esu beveik tikras, kad tą rašinį perskaitys bent keturi asmenys: aš pats, korektorė (mano žmona Gražina), laikraščio redaktorė ir laikraščio korektorė. Šie keturi – tai svarbūs, tačiau privers-tini skaitytojai. Kas nutinka po to – sunku nuspėti, tad labai džiugu, jei kas prasi-taria, kad skaitė. O jeigu ką skaitė ir dar prisimena rašinio temą, tai jau tikras pliusas. Retenybė, jei kas perskaitęs sureagavo ir panoro spaudos puslapiuose pasisakyti.

Prie pastarųjų reikia priskirti Daną Čipkienę iš Clevelando, Ohio, kuri sausio 9 d. „Drauge“ kelia klausimą, ar mokame pasirošti ateičiai. Perskaičiusi mano straipsnį („Draugas“, 2013 m. lapkričio 7 d.), ji klausia, ar lietuviški laikraščiai atlieka savo paskirtį visų lietuvių skaitytojų atžvilgiu. Atsakymas lengvas, nes negaliu įsivaizduoti, kad bet kas galėtų įtikti visiems lietuviams skaitytojams visą laiką. Ji, aišku, irgi yra tarp jų ir toliau klausia, kodėl lietuvių laikraščių redaktorių nedomina lietuvių dypukų pasisėkimai. Kaip įrodymą, pateikia vieną pavyzdį. Tūlo laikraščio redaktoriaus atstovas dalyvavo viename minėjime. Ten, anot autorės, „pamažu vaikštinėdamas, vienu pečiu paremdamas vieną sieną, kitu pečiu paremdamas kitą sieną, gerai aplink apsidairė ir dingo“. Vėliau apie tą minėjimą nieko laikraštyje nerašė. Tuo pačiu laiško autorė nė žodžiu neužsimena apie visą eilę įvairių renginių korespondentų, pakartotinai vis aprašančių įvairius lietuviškų telkinių renginius, minėjimus, šventes bei pasiekimus.

„Kiek rašinių tilpo mūsų laikraščių skiltyse apie internetą bei patarimus išmokti tuo pasinau-doti, nes tai – mūsų ateitis?“ – klausia ji. Geras ir nepatogus klausimas! Aš pats daugiau atsimenu įvairius viešus ir privačius pasikartojančius teigimus ir pasiteisinimus, kodėl tai nėra opus reikalas, nes kai kurie skaitytojai interneto neturi ir jo teikiamomis paslaugomis nesidomi. Atmintina laiške minimo vieno amerikiečių dienraščio redaktoriaus mintis, kad laikraščio paskirtis yra informuoti, mokyti ir palinksminti. Keletą kartų teko skaityti, kad „Draugo“ paskirtis yra informuoti ir formuoti, nors

Gera, jei skaitytojų daugiau nei keturi

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

kartais pasirodo ir „Spygliai ir dygliai“, bet pastarieji – per retai.

Remtinas Danos Čipkienės siūlymas visiems skaitytojams rašyti savo pasiūlymus. Tai padarys mūsų laikraščius įdomesnius. Prisimenu pernai surengta „Draugo“ skaitytojų apklausa apie jų nuomonę bei pageidavimus. Tai buvo prasminga, bet tuo pačiu reikia apgailestauti, kad apie tą apklausą bei gautus rezultatus neteko nieko plačiau skaityti. Tai gal buvo tik apsižiūrėjimas, bet gal ir sąmoningas nenoras dalintis, ką iš skaitytojų patyrė, kokius pasiūlymus gavo. Aš spėju, kad labai mažai kas į tą apklausą atsiliepė. Geras autorės siūlymas yra laikraščiams turėti ryšius su kiekvienu miestu, kur gyvena lietuvių. Spėju, kad redaktoriai nespėja viską apibėgti, tad palieka ryšių palaikymą, korespondencijų rašymą vietinei iniciatyvai. Neabejoju, kad redaktoriaus lengviau, jeigu toks ryšys jau užmegztas bei toliau skatinamas. Savo laiku aš kėliau mintį, kad Lietuvių žurnalistų sąjunga suruoštų korespondentų kursus. Prie to galėtų ir, be abejo, norėtų prisidėti JAV LB, Lietuvių Fondas, sporto bei jaunimo organizacijos ir t. t. Tai galėtų būti pradėta, sakykime, Dainavos jaunimo stovykloje, toliau tęsiama internete, su metiniais „akis į akį“ su-bėgimais toje pačioje Dainavoje ar šalia vykstančių JAV LB Tarybos sesijų metu.

Matau, kad dar turiu vietos kitoms temoms paliesti. Noriu sureaguoti į Andriaus Tapino rašinį „Kodėl tai geriausias žaidimas pasaulyje“ („Draugas“, 2014 m. sausio 4 d.). Vienintelis apgailestavimas, kad tas rašinys buvo perspausdinamas iš kitur. Redakcijos įvade pastebima, kad krepšinis yra lietuvių sportas, bet užėjus kalbai apie amerikietišką sportą dažno mūsų susidomėjimas atsimuša į sieną.

Prie tokių bukapročių aš priskaitau ir save, tačiau prisiverčiau tą rašinį perskaityti. Gera, gyvai parašytas, nors manęs neįtikino, kad būsimą „Super Bowl“ žaidimą norėčiau praleisti prie televizoriaus ar pačiame stadione. Jo kruopščiai paruoštame straipsnyje sužinojau žaidimo plonybes ir mandrybes. Su tuo, be abejo, šiek tiek pakilo pagarba tam sportui, bet esu labai toli nuo perėjimo į šio sporto sirgalių tarpą.

Iš to straipsnio įdomiausia dalis man buvo apie „fantazijos futbolą“. Pasak autoriaus, apie tai turėjau bent ką žinoti, bet nieko nežinojau. Gėda ir sarmata! Sistema labai paprasta. Iš skirtingų komandų žaidėjų susidarai savąją fantastišką komandą. Žaidėjai vertinami taškais, o jeigu tavo komanda surenka daugiau taškų nei tavo fantazijos lygos priešininko, tu laimi. Autoriaus teigimu, tai beprotybė, bet labai smagi beprotybė. Prisiminė jaunystėje girdėtas posakis, kad kiekvienas savaip iš proto kraustosi. Besiartinantis „Super Bowl“ žaidimas tam duos naują proga, bet stengsiuosi atsispirti.

Pabaigai noriu porą žodžių paskirti labdarai, jos vienam lašeliui. Visi žinome, kas yra labdara ir kad ji yra remtina. Spaudoje skelbiami aukotojų sąrašai, labdaros projektų aptarimai bei planai. Pui-ku! Šį kartą noriu išskirti „Saulutės“ (Lietuvos vaikų globos būrelio) skelbiamas aukotojų pavardes. Didelė jų dauguma yra lietuviškomis pavardėmis, aukojantys gražias sumas. Atidžiau į tuos sąrašus žiūrintiems, dėmesį galėjo patraukti pakartotinai skelbiama Rosemarie Ignash pavardė ir prie jos pažymėta aštuonių dolerių auka. Štai likusi istorijėlė apie šią šaunuolę. Man tenka su ja kartu dirbti. Ji yra energinga ir taupi, bet ne skūpi. Pastoviai aš jai kuris laikas perduodu kas savaitę vietiniame dien-raštyje randamus maisto bei kitų produktų kuponėlius. Jais naudojamas ji sutaupe šiek tiek lėšų, o mano „kuponėlių gyvenimo“ laikai jau praeityje. Su laiku ji sužinojo, kad aš iš mano sukurtų medžio deginių gautas auksas nukreipiu „Saulutei“. Matyt, jai ta mintis patiko. Taip ji ir tapo nuolatine „Saulutės“ rėmėja. Džiaugiamės, kad ji yra tarp mūsų!

Reikalaujama sustabdyti smurtą Ukrainoje

Po trijų demonstrantų žūties per susirėmimus tarp Ukrainos vadovybės priešininkų ir milicijos Lietuvos užsienio reikalų ministerija (URM) išplatino pareiškimą dėl įvykių šioje šalyje. Jame reiškama nuoširdi užuojauta žuvusiųjų artimiesiems, smerkiamas karinės jėgos ir smurto panaudojimas tiek iš valdžios, tiek iš provokatorių pusės, reikalaujama sustabdyti smurtą ir kruopščiai ištirti visus įvykius. Lietuvos URM ragina Ukrainos vadovybę kartu su opozicija kuo greičiau sėstis prie derybų stalo bei rasti būdus, kaip taikiomis priemonėmis išspręsti krizę.

Nepaisant demonstracijų draudimo, tūkstančiai valdžios priešininkų Kijeve visą trečiadienio naktį nesiskirstė iš miesto centro. Rytą milicija šturmavo vyriausybės priešininkų barikadas. Buvo nušauti du žmonės. Dar vienas žmogus žuvo stadione nukritęs iš 13 metrų aukščio. Opozicija teigia, kad jį persekiojo milicininkai.

ELTA

Kreščiatike ir aplinkinėse Kijevo gatvėse uždamos parduotuvės, kavinės, įstaigos.

EPA-ELTA nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.
„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Sausio mėnesį įprasta vertinti praėjusiųjų metų darbus. Kitiškas žvilgsnis atgalios dar niekam nepakenkė. Tačiau analizuojant praėjusiųjų metų laimėjimus bei nesėkmes derėtų prisiminti ir darbus, kurie atlikti, tačiau, atidžiau pažvelgus, buvo beprasmingi.

Beprasmingais darbais vadinu veiklą, kurios pagalba mes tik apsimetame, kad plušame tautos ir valstybės labui. Metame daug jėgų, sugaištame brangaus laiko, o naudos – nei valstybei, nei tautai. Nauda – nebent asmeninė: galime nuraminti sąžinę, kad, nepaisant pralaimėjimų, stengiamės, judame, organizuojame.

Tačiau ciniškiausia, kai dirbame vien savireklamos sumetimais: piketus, minėjimus, konferencijas organizuojame tam, kad rinkimų į Lietuvos Seimą ar Europos parlamentą išvakarėse galėtume išdidžiai sušukti – „rinkite mane, štai koks aš didis patriotas”.

Vienas iš labiausiai šokiravusių paskutiniųjų atvejų – nesusipratimai dėl slaptosios pažymos, bylojančios apie Rusijos pastangas mus kryptingai klaidinti. Protinga valstybė privalėjo atidžiai analizuoti pažymos turinį. Svarstymai, kaip išmintingiau apsisaugoti nuo informacinių, propagandinių Kremliaus intrigų, – neturėjo liautis iki šiol. O kaip pasielgė Lietuva? Jos slaptosios tarnybos ėmė įnirtingai persekioti tuos, kurie žengė valstybei naudingą žingsnį – apie slaptuosius Kremliaus planus informavo Lietuvos visuomenę. Tad, užuot ieškoję veiksmingų gynybos priemonių, dėmesį sutelkėme Rusijai naudinga kryptimi – žūtbūt stengiamės nubauti priešiškus Kremliaus ketinimus išaiškinus tarnautojus ir žurnalistus.

Ypač nustebino Socialdemokratų partijos garbės pirmininko prof. Aloyzo Sakalo interviu, duotas LNK laidos „Alfa savaitė” vedėjui Tomui Dapkui. Tik pamanyk – Prezidentė verta apkaltos, nes nesutiko būti apklausiamas ikiteisminio tyrimo pareigūnų, atkakliai ieškančių, kas nutekino valstybės paslaptį. Bet juk toji paslaptis – ne Lietuvos. Kodėl mums privalu saugoti Rusijos paslaptis? Kaip apsiginti, jei mums draudžiama žinoti, kokias pinkles kurpia galinga ir ne itin draugiška kaimyninė? Jei vadovausimės tokia logika, Rusijos intrigų niekad neperprasime, niekad neišmoksime joms atsispirti. Nes visi, kurie tik mėgins aiškintis Rusijos paslaptis, bus tampomi po teismus arba juos bus bandoma įbauginti apkaltomis.

Todėl ir sakau: užuot žiūrėję tendencingas televizijos laidas, kuriose ieškoma tariamų nusiženimų demaskuojant agresyvą, klatingą Rusijos veiklą, verčiau atsiverskime žurnalą „Valstybė”, kuriame paskelbtas išsamus straipsnis „Skelbiame ypač slaptos VŽD parengtos pažymos turinį” (2013-ųjų gruodis).

Žurnalisto Eduardo Eigirdo redaguojamame žurnale esama štai tokios dėmesį patraukusios citatos: „Labai keista, kad Seime niekas neinicijavo tyrimo komisijos, kuri bandytų išsiaišinti, kas ir kaip padeda Kremliui daryti įtaką Lietuvoje vykstantiems demokratiniams procesams. Niekas iš Seimo valdančiosios daugumos nesikreipė į Generalinę prokuratūrą, kad būtų išsiaiškinta, ar VSD pažymoje minimi veiksmai gali būti traktuojami kaip vienas didžiausių nusikaltimų – Tėvynės išdavystė. Valdančiosios daugumos atstovai, visų pirma iš Darbo partijos ir jos šalininkams priskirtinos R. Pakso bei N. Venckienės partijos, labai nuosekliai domisi tik tuo, kaip Lietuva sužinojo apie pažymą, atskleidžiančią Rusijos įtaką”.

Kitas beprasmiškos veiklos pavyzdys – parašų rinkimas referendumui, kurio metu tauta tars lemiamą žodį, leidžiama ar draudžiama lietuvišką žemę parduoti užsieniečiams. Kas dabar suskaičiuos, kiek daug jėgų, energijos ir lėšų mesta parašų

Nebent Lietuva pasirinktų parsidavėlės kelią...

GINTARAS VISOCKAS

Beprasmingais darbais vadinu veiklą, kurios pagalba mes tik apsimetame, kad plušame tautos ir valstybės labui.

rinkimui, o dabar – dar ir surinktųjų parašų tikslinimui. O kokia nauda?

Lietuvos įstatymai bent jau iki šiol neleido užsieniečiams įsigyti lietuviškos žemės. Bet ar tai reiškia, kad užsieniečiai iš Vakarų ir Rytų neišsijogė nekilnojamojo turto objektų Lietuvoje? Ar mes žinome, kiek nekilnojamojo turto objektų, įskaitant ir dirbamos žemės plotus, per tarpininkus, nelegaliai, apeinant įstatymus atsidūrė rusų, kiniečių, baltarusių ar lenkų turčių, verslininkų, politikų rankose? Kelios Lietuvos visuomeninės organizacijos šį klausimą pateikė mūsų specialiosioms tarnyboms. Bet atsakymo nesulaukė. Specialiosios tarnybos nežino, nenori žinoti arba duomenys tokie bauginantys, kad valdžia jų niekad mums neatskleis?

Analizuodami, kodėl taip triukšmingai Lietuvoje organizuotas parašų rinkimas yra beprasmiškas, prisiminkime kaimyninę Latviją. Latvijos įstatymai šiuo metu neleidžia įsigyti žemės užsieniečiams, ypač iš Rytų. Bet kurortinis Latvijos miestas Jūrmala – senų seniausiai atsidūręs turtingųjų rusų rankose.

Ką byloja iškalbingas Jūrmalos pavyzdys? Net jei ir nuspręsimė su užsieniečiais neprekiauti dirbama ar nedirbama žeme, šis draudimas mūsų neapsaugos nuo praradimų ir pavojų. Jei žemė sprūsta iš mūsų rankų, vadinasi, silpnėjame ne dėl to, kad neturime draudžiamųjų įstatymų. Latviškoji Jūrmala mums šaukte šaukia, kad, uždraudus parduoti žemę užsieniečiams, pavojai niekur neišnyks. Reikalingos patikimesnės apsaugos priemonės nei primityvūs draudimai, nes draudimus visuomet galima peržengti, apeiti, ignoruoti.

Pritariu: bet kokios rūšies žemės pardavimas kitų valstybių verslininkams – pavojingas užsiėmimas vos kelis milijonus gyventojų turinčiai tautai. Galime net nepajusti, kad jau stovime ne ant savo žemės. Tačiau lietuviškojo referendumo iniciatoriai elgiasi taip, tarsi nuoširdžiai tikėtų, jog įteisinus minėtą draudimą Lietuva taps saugi. Anaipatol. Dėl tokio draudimo bėdų gali tik pagausėti. Pavyzdžiui, įsivelsime į kivirčius su ES valstybėmis, kurios leidžia užsieniečiams įsigyti žemės ir nėra mums nei pavojingos, nei priešiškos (nepamirškime – dabar dirbamos žemės plotus leistume įsigyti tik ES valstybių piliečiams).

O kiti pavojai – ekonominiai. Įteisinę draudimus sumažinsime kokurenciją dirbamos žemės pardavimo – pirkimo rinkose ir tuo pačiu palengvinsime gyvenimą saviems žemvaldžiams savo rankose pigiai sukaupti dar daugiau plotų. Bet svarbiausia, kad savos žemės vis tiek neapsaugosime nuo nesąžiningų Vakarų ir Rytų pirkėjų.

Todėl ir klausiu, kam reikalingas referendumas, kurio nuostatos mūsų neišgelbės nuo, sakykim, kinų verslininkų įsiveržimas. Užuot ieškoję patikimesnių apsaugos būdų, mes visą savo dėmesį sutelkiame į naujų draudimų paieškas. Jei išmanytume, viską uždraustume. O juk tėra vienas patikimas išganymas – ieškokime būdų patys praturtėti taip, kad ne tik savas žemes supirktume, bet net pajėgtume žemės įsigyti Ispanijoje, Lenkijoje ar Suomijoje.

Vilniaus meras Artūras Zuokas nei iš šio, nei iš to sumanė dalyvauti Prezidento rinkimuose. A. Zuokas nepaiso visuomenės rinkos ir nuomonės tyrimų agentūros „Vilmorus” direktoriaus dr. Vlado Gaidžio teigimo, jog dabartinė šalies Prezidentė Dalia Grybauskaitė – neabejotina vadovė? A. Zuokas neturi nė menkiausių galimybių laimėti. Tiesiog meras sumanė save... pareklamuoti. Todėl ir pastangos analizuoti Vilniaus mero pasiūlymus, pasirodantčius pagrindinėse Lietuvos televizijose, – beprasmingės.

Juolab kad A. Zuokas renkasi pigią, primityvią demagogiją. Tik paklauskite: „jei Prezidentės užsienio politika būtų racionali, galėtume turėti normalų dialogą ir su Rusija, ir su Lenkija” (LRT televizijos laida „Savaitė”, vedančioji – Nemira Pumprickaitė). Štai šis Vilniaus mero tvirtinimas dar labiau sustiprina nuomonę, jog tikrai neverta domėtis šio kandidato pareiškimais. Bent kiek politikoje nusimanantys lietuviai suvokia: Lietuva dėl įtemptų santykių – nieko dėta. Konstruktyvūs santykiai su Rusija ir Lenkija neįmanomi tol, kol Maskva ir Varšuva neatsisakys imperinių ambicijų. Nebent Lietuva pasirinktų parsidavėlės kelią...

Prezidento posto siekti sumanė ir buvęs Prezidentės bendražygis Linas Balsys. Ar bevėrtą gilintis, kokių išminties perlų jis pažers? Juk šis kandidatas jau atskleidė savo tikrąjį veidą, kai rėmė referendumo dėl naujos atominės jėgainės statybos iniciatyvas. Referendumas – lyg ir demokratiška priemonė. Bet sumanios valstybės referendumuose negvildena tokių sudėtingų klausimų kaip atominės energetikos privalumai ir trūkumai. Tokius klausimus išmintingos valstybės patiki specialistams, ekspertams, ekonomistams. Tuo tarpu L. Balsys padarė viską, jog atominės energetikos reikaluose lemiamą žodį tartų ne tik specialistai, bet ir dešimtys tūkstančių apie atominės energetikos privalumus ir trūkumus jokio supratimo neturinčių Lietuvos piliečių.

Neišmintingai pasielgė tos Lietuvos televizijos, kurios suteikė tribūną per iškilingą Sausio 13-osios minėjimą akibrokštą surengusiam Lietuvos lenkų rinkimų akcijos vadovui Valdemarui Tomaševskiui. Net iškalbingasis televizijų *asas* žurnalistas Edmundas Jakilaitis nesugebėjo pralaužti šio politiko demagogijos. Todėl ir sakau, kad kiekvienas interviu su V. Tomaševskiu – tai ne vien beprasmiškas laiko švaistymas. Tai – dar sykį Lietuvą ir lietuvių tautą žeminančiam politikui suteikta tribūna.

Užuot klausęsi akiplėšiškų V. Tomaševskio monologų verčiau atidžiai perskaitykime sociologės Katažynos Koženiovskos straipsnį „Lenkų kultūros buvimas Rytuose”. Tai – mokslinis straipsnis, užsakytas Lenkijos valstybės. Straipsnis pirmą kartą viešojoje erdvėje pasirodė 1999-aisiais, o 2005-aisiais – straipsnių rinkinyje „III Lenkijos Respublikos politika Rytų lenkų atžvilgiu”.

Kodėl raginu perskaityti šį traktatą? Lenkų mokslininkė svarsto, kaip derėtų elgtis Lenkijai, jei ji norinti turėti didesnę nei iki šiol įtaką Ukrainoje, Baltarusijoje ir Lietuvoje. Ten rasite daug pasiūlymų, kaip Lenkijai įmanoma išplėsti savo įtaką, pasitelkiant Ukrainoje, Baltarusijoje ir Lietuvoje gyvenančias lenkų bendruomenes bei šių valstybių prolenkiškai nusiteikusių inteligentiją.

O ar Lietuva turi planą, kaip būtų galima ne tik atremti sociologės K. Koženiovskos repolonizacijos politiką, bet ir sustiprinti Seinų ir Punsko lietuvių? Apie tokias lietuviškas programas neteko girdėti. Tokių programų tikriausiai neturime net slapčiausiuose seifuose.

Mat dažnųsyk užsiimame ne tuo, kuo reikėtų užsiimti.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Jaunai New Yorko aktorei rūpi Lietuvos našlaičiai

Atkelta iš 1 psl.

Živilės Kaminskaitės pavardė pernai šmėkstelėjo ne vieno Hollywoodo filmo titruose: „Side Effects“, „The Secret Life of Walter Mitty“, „Delivery Man“, „Can a Song Save Your Life?“, bet ir televizijos serialuose „Law and Order“, „Boardwalk Empire“, „Gossip Girl“, „Elementary“ ir kt. Nors visi jos vaidmenys epizodiniai, aktorė įgytą patirtį labai vertina. Jauna moteris ne tik vaidina, gamina rusiškas „matrioškas“, vertėjauja, tačiau suranda laiko ir pagelbėti našlaičiams Lietuvoje. Apie tai Živilė ir papasakojo „Draugo“ skaitytojams.

– Živilė, kodėl nusprendėte imtis šios veiklos?

– Po darbų važiuojant namo kelionė užtrunka. Klausiausi Lara Fabian dainos „Mr. President“. Dažnai pagalvoju, kokiame pasaulyje mes gyvename. Jau, matyt, pakankamai suaugau, kad pradėtu galvoti, kaip jį pagerinti? Kur gyvens mūsų vaikai? Visuomet pagalvoju apie Lietuvoje gyvenančius vaikučius ir lyginu su augančiais Amerikoje, kokios jų skirtingos sąlygos. Prisimenu savo vaikystę ir kaip mes visi skirtingai augome, formavomės kaip asmenybės, ir kaip aplinka ir supantys žmonės visus įtakoja.

Mano pačios mama neteko savo tėvų, kai buvo labai jauna, tad jai teko daug metų praleisti dar sovietiniuose vaikų namuose. Nuolat susipažįstu su žmonėmis, kurie yra panašaus likimo. Tad savaime kilo mintis surinkti ir išsiųsti dovanėles našlaičiams, ir būtent – į Lietuvą.

– Kodėl bandote pagelbėti būtent Lentvario globos namuose gyvenantiems vaikams?

– Mano sesuo su savo šeima gyvena Lietuvoje. Kai maždaug prieš penkerius metus sesuo nusprendė aktyviai pradėti lankyti našlaičius, mes gyvenome Vilniuje. Arčiausiai esantys vaikų namai buvo Trakų rajone. Sesuo paimdavo skirtingus vaikus ir veždavo į kiną, čiuožinėti ir t. t. Labai su jais susidraugavo. Bet po keleto metų, iš Trakų šiuos vaikučius perkėlė į Lentvarį. Tad dabar tenka važiuoti toliau.

Ne kartą sesuo rodė nuotraukas, pasakojo, kaip mažyliai išsiilgę meilės, kad jie nėra pakankamo ūgio, nes negauna normalaus pilnaverčio maisto. Žinau, kad seseriai kiekvieną kartą plyšta širdis iš skausmo (žinant, kokiomis sąlygomis auga jos pačios vaikai). Kiekvieną kartą ji apsisiverkia, nes labai gaila našlaičių. Mes nesame pasiturintys, kad galėtume kažką daugiau duoti, tik kartas nuo karto aplankyti, pabendrauti, palaikyti morališkai.

Mano mama padėjo vienai mergaitei, kuri šiandien yra labai išsilavinusi ir gyvena pilnavertį gyvenimą. Mano mama irgi yra vienas pavyzdžių, kad iš tokių žmonių išauga labai stiprios asmenybės, ir ne vienas pavydėtų jos gyvenimo dabar. Tuo pačiu ji labai gėdijasi savo praeities. Tokius žmones reikia labai palaikyti, suprasti. Mažiesiems vaikučiams labai trūksta šilumos. Jiems reikia gerų mylinčių aplinkinių. Jiems reikia duoti viltį.

– Kada įsitraukėte į šią veiklą?

– Aš pati nusprendžiau aktyviau įsitraukti 2013 metų gruodį. Supratau, kad noriu prisidėti prie vaikų globos. Ši veikla daug nekainuoja, o vaikams Lietuvoje tai labai daug reiškia. Nesistengiau siuntinuką išsiųsti Kalėdoms, o ir skelbimą JAV įdėjau per vėlai, tad siuntinukas vaikus pasieks pavasarį. Lauktuvės, surinktos Lietuvoje, buvo nuvežtos vaikams prieš Naujuosius metus. Jie buvo labai patenkinti. Šiais metais pradėsiu rinkti dovanėles jau vasarą ir išsiųsiu anksčiau, kad gautų Kalėdoms.

Pati dirbau JAV filmo „Anne“ filmavimuose. Filmo šiužetas – labai gerai žinoma istorija apie našlaitę mergaitę. Teko bendrauti su daug vaikų, kuriems buvo labai įdomi ši istorija. Tuomet pradėjau suprasti, kad vaikai, gyvenantys su tėvais moka užjausti, ir jei jiems būtų sukurtos sąlygos, jie mielai noru bendrautų su našlaičiais.

Mano ateities vizija – sukurti tinklą, kad už-

Živilei našlaičių tema pažįstama – jos mama (kairėje) anksti neteko savo tėvų ir užaugo vaikų namuose.

augę našlaičiai, arba dar augantys vaikų namuose turėtų galimybę (pvz., per „Facebook“ – ačiū internetui!) bendrauti, susidraugauti, keistis idėjomis vieni su kitais. Žinoma, visam tam reikia laiko, lėšų. Kai kitą kartą važiuosiu į Lietuvą, bandysiu sužinoti, kokios technologijos vaikų namuose yra, kokias interneto tinklo galimybes jie turi ir bandysiu padėti, kiek įmanoma.

– Gal kas nors iš vietinės JAV Lietuvių Bendruomenės pagelbsti? Ar daug žmonių atsiliėpė į skelbimą? Kokių dovanėlių surinkote?

– Kol kas darau tai, ką galiu. Tai nereikalauja daug jėgų ar lėšų ir yra labai paprasta. Pavyzdžiui, paskelbiau internete, kad ketinu siųsti siuntinį Lietuvos našlaičiams ir skatinu prisidėti. Kol kas atsiliėpė tik mano pažįstami, o iš vietinės lietuvių ben-

druomenės dar niekas neprisidėjo. Surinkau daugiausiai drabužių, dėvėtų ir naujų, taip pat – žaislų, saldainių ir įvairių skanėstų. Nors tai ir smulkmenos, vaikus tai labai džiugina, nes tai daiktai iš Amerikos, sako – vis kitokie. Akcija ir toliau tęsiasi, todėl kviečiu visus prisidėti bet kuo ir bet kada.

Norėtusi, kad apskritai būtų kuo mažiau našlaičių. O tiems, kurių jau tokia dalis – sukurti sąlygas, kad žinotų – pasaulis yra didelis, yra milijonai žmonių, kurie nori su jais bendrauti. Jei norėtumėte prisidėti prie šios iniciatyvos parašykite elektroniniu paštu: zhivu@yahoo.com, o dovanėles siųsti galite paprastu paštu: Živilei Kaminskaitei, P.O. Box 780583, Maspeth, NY 11378.

– Ačiū už pokalbį.

Šventes šventė emigrantiškai

RENATA CHESHIRE

Rasa Mitrulevičienė ir Kęstutis Jankūnas vienam vakarui tapo lėktuvo pilotu ir keleivių asistente.

Šventės... Toli nuo Lietuvos ir joje likusių artimųjų, kartais liūdnokos, kad negali būti kartu su giminaičiais ir draugais. Dažnas susimąstome, ar gerai darome, gyvendami toli nuo Lietuvos, ar mūsų emigracija buvo teisingas sprendimas. Džiaugiamės, kad galime susiburti į bendruomenę, turėti lietuvių draugų, kurie kartais tampa artimesni už giminaičius...

Šios mintys sukosi galvoje rengiantis Rytinio Long Islando bendruomenės kalėdiniam vakarėliui. Vakaro tema – „Café emigrantas“, bendruomenės narius ir svečius apjungianti „kavinė“, kurioje galima pabendrauti, pasėdėti prie vyno taurės, pasivašinti gardžiais patiekalais, pašokti, pažaisiti žaidimų. Vakaro vedėjai – RL Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rasa Mitrulevičienė ir Bendruomenės narys Kęstutis Jankūnas vienam vakarui sėkmingai tampa lėktuvo pilotu ir keleivių palydove, simboliškai perkeldami mus iš lėktuvo, atskridusio iš Lietuvos, į kavinę Long

Islande. Išradingos dekoracijos (ypatingai dėkojame A. Kazickienės lituanistinės mokyklos mokytojai Jolantai Vilčinskienei), gražiai padengti staliukai sukuria jaukią aplinką. Džiaugiamės sulaukę garbingų svečių, kurie puikiai išliejo į vakaro linksmybes, nepabūgę sniego ir didelių atstumų. Renginyje dalyvavo Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke – Valdemaras Sarapinas, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė – Sigita Šimkuvienė-Rosen ir JAV LB New Yorko apygardos pirmininkas – Algirdas Grybas. Norėdami išjudinti ir pralinksminti susirinkusiuosius, vakaro vedėjai pasiūlė kiekvieno stalo „komandai“ ekspromtu sukurti eilėraštį, papasakoti juokingą istoriją, susijusią su emigracijos peripetijomis. Istorijos ir eilėraščiai visiems sukėlė daug juoko, priminė, kad kartais ir rimtus dalykus verta pažiūrėti su krisleliu humoro. Susirinkusiųjų šypsenos, jų aktyvus dalyvavimas žaidimuose ir visų gera nuotaika byloja apie dar vieną sėkmingą renginį. O tai ir yra svarbiausia neseniai įsikūrusiai Rytinio Long Island bendruomenei ir visiems savo laiko ir energijos nepagalėjusiems organizatoriams. Ačiū!

Šventės dalyvius sveikino Lietuvių Bendruomenės (LB) Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rosen (pirma iš kairės). Renatos Cheshire nuotraukos

Sunny Hills LB Kūčios

MARGARITA
VENCIOUS-REDD

Praeitų metų gruodžio 24 d. Vakarų Sunny Hills lietuviai atšventė Kūčias LB pirmininkės E. Žebertavičienės erdvioje namuose. Mūsų „Saulėtų kalnelių“ lietuvių telkinys vis mažėja. Dar pažvelgus atgal, 2010 m. bendras Kūčias šventė 65, deja, šiais metais, su atvykusiais svečiais, dalyvavo tik 38.

Susėdus prie baltomis staltiesėmis dengtų stalų, papuoštų pušų šakelėmis, žibant žvakutėmis, kurios priminė išsižiebiančią vakarinę žvaigždę, pirmininkė džiaugsmingai pasveikino visus susirinkusius. Perskaitė JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos malonų šventinį sveikinimą. Padėkojo msgr. Francis ir kun. Antony Buri už dalyvavimą Kūčių vakarieneje. Uždegant žvakę, prisiminti mirusieji Bendruomenės nariai. Msgr. Francis sukalbėjo invokaciją, dalinomės kalėdaičiu ir linkinkėjome vieni kitiems sveikatos ir Dievo palaimos.

Trumpą vakaro programėlę pradėjo Aldona Urbonavičienė. Ji iškilingai perskaitė eil. „Vėl Kalėdos“, o po visų vardu dėkojo LB pirmininkei Elenutei, sakydama, kad be jos neturėtume mums taip brangios Kūčių šventės. Linkėjo jai daug ištvermės ir stiprios sveikatos.

Bronė Nakienė, kaip visada, išraiškingai skaitė D. Staniškienės eil. „Malda“, Aldonos ir Bronės skaitytos eilės palydėtos skambiais plojimais.

Po trumpos pertraukėlės laukė Kūčių stalas su 12 tradicinių valgių, kuriuos pagamino LB moterys. Ačiū joms visoms.

Pabaigoje skanavomės tradiciniu Kūčių skanėstu „kūčiukais“ su aguonpieniu, spanguolių kisieliumi ir kompotu.

Pagiedoję keletą Kalėdinų giesmių skirstėmės neskubėdami ir vis dėkodami Elenutei už jos energiją, meilę žmonėms, suruošiant šias bendras Kūčias. Jai ir visiems laimingų, džiaugsmingų, sveikų Naujųjų 2014 metų!

LB pirm. E. Žebertavičienė.

Deklamuoja B. Nakienė.

Prieš šventinio Kūčių stalo.

V. Nakaitės nuotraukos

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį. Skaitykite „Draugą“ greičiau!

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Aušros Vartų/Kernavės tunto, S. Juzės Daužvardienės vyr. skaučių/skautininkių būrelis – skautybės gerovei

V.S. DALĖ GOTCEITIENĖ

2013 m. gruodžio 27 d. sesės Aldonos Urbienės namuose įvyko sk. Juzės Daužvardienės vyr. skaučių/skautininkių būrelio sueiga, kurioje, kaip skautiškoje estafetėje, vadovės pareigos buvo perduotos kitai sesei. Diena buvo saulėta, gatvės be sniego, tad sueigoje galėjo dalyvauti visos sesės. Pasigedome tik sesės Tidos Parakininkienės, gyvenančios Floridoje ir sesės Adelės Grinos, kuri neseniai persikėlė į Texas.

Vienuolika metų man teko būti „daužvardyčių“ būrelio galva ir širdimi. Atėjo laikas pareigas perduoti kitiems, kad būtų naujos idėjos, naujos jėgos. Ačiū Aldonai Urbienei, kuri sutiko tapti S. Juzės Daužvardienės būrelio vadove. Perdaviau būrelio knygą ir raudoną kristalo širdelę, kad toliau mus vestų skautiškos meilės keliu.

Po sveikinimų ir dovanėlių įteikimų, sėdome prie vaišių stalo. Tuo metu – skambutis, viešnia prie durų – „Aušros Vartų/Kernavės“ tunto tuntininkė s. fil. Nida Petronienė. Visos labai nustebome. Sesė Nida įteikė man gražią rožių puokštę, o Aldonai – šampano. Paprašiusi visas atsistoti, perskaitė LSS Tarybos pirmininko įsakymą Nr. 44 ir prisegė man Padėkos ordiną. Tikrai labai didelė, maloni staigmena. Nuoširdus ačiū.

Vėl sėdome prie gardumynų ir kalbėjome apie praėjusią Kalėdinę mugę, ateinančią Kaziuko mugę bei

Sėdi: v. fil. Aurelija Vaičiulienė; ps. fil. Jūratė Zelba; ps. Roma Norkienė; s. fil. Nida Petronienė; ps. Daiva Bakšienė; stovi: s. Irena Valaitienė; ps. Vida Jesewitz; ps. Alė Razmienė; s. Birutė Sasnauskienė; v.s. Dalė Gotceitienė, apdovanota Padėkos ordinu; v. sl. Aldona Urbienė.

kaip tvarkytis su „Kazytės kampeliu“. Buvo labai gerai ir svarbu išgirsti, kas vadovei rūpi ir kaip mes galime jai padėti.

Per paskutinius vienuolika metų esame daug ką nuveikusios. Kasmet būrelis dalyvavo Kaziuko mugių „Kazytės kampelyje“, kuris buvo pradėtas Valės Plepienės ir „Aušros Vartų“ tunto „Kun. Gražinos“ būrelio. Tam prekystaliui esame iškepusios daugiau nei 1 000 maišelių grybukų, lašinėčių,

sausainių, kūchiukų ir daugiau nei šimtą vaisinių duonų. 2010 m. suruošėme būrelio 35 m. veiklos jubiliejaus šventę, tuo pačiu metu paminėdamos ir LR garbės konsulės s. Juzės Daužvardienės 20-ies metų mirties sukaktį. Dar vis sulaukiam atsiliepimų, kaip buvo gera susitikti su seniai matytais draugais bei prisiminti mūsų nuostabią sesę Konsulę. Sekdamos sesės Konsulės pavyzdžiu, 2012 m. išleidome maisto receptų knygą „Tried & True Treasured reci-

pes“, kurioje, šalia draugų bei skautų atsiųstų receptų, savo gausia patirtimi dalinasi ir visos mūsų būrelis. Gautą pelną už parduotas knygas paskyrėme LSS archyviui, „Aušros Vartų“ pastovyklei Rako stovykloje, „Skautų aidui“ ir Jubiliejinei stovyklai „Viltis“.

Sueigai baigiantis, viena kitai linkėjome laimingų Naujųjų metų. Žinoma, kad s. Juzės Daužvardienės vyr. skaučių/skautininkių būrelis ir toliau dirbs skautybės gerovei.

2014 m. „Paslapčių ieškonė“ – Washington, DC

Kas yra „Paslapčių ieškonė“?

„Paslapčių ieškonė“ yra vienos dienos skautiškas įvykis, panašus į televizijos „reality“ programą, „Amazing Race“. Per šią ieškonę („search“) mišrios skiltys lenktyniauja įvairiose vietovėse (tarp pastatų, paminklų, parkuose ir t. t.), kol pasieks ieškonės pabaigą. Trys greičiausiai baigusios skiltys laimės premijas. Skiltys sužino ieškonės kelio dalį, kai gauna „paslapčių raktus“ („clues“). „Paslapčių raktai“ nurodo vietovę, kur rasti kitą „raktą“. Kartais skiltys turės išspręsti įvairius skautiškus galvosūkius („roadblocks“) ir nugalėti kliūtis („detours“), kad gautų kitą „raktą“. Skiltys turės savo ieškonę fotografuoti ir/ar filmuoti. Planuojame išleisti „DVD“ filmą ir/ar „CD“ foto albumą.

Kas dalyvaus: Kviečiami prityrę skautai, -ės, jūrų skautai, -ės nuo 13 iki 17 metų amžiaus. Nuo 13 m. prit. ir jūrų sk. kandidatai, -ės gali dalyvauti su tuntininko, -ės leidimu. Kviečiami vadovai, -ės bei tėveliai, kurie gali padėti paruošti ir praveisti ieškonę.

Ruošia: Washington, DC skautai ir skautės, LSS Prityrusių skautų ir skaučių skyriai, Lietuvių Skautų brolija, Lietuvių Skaučių seserija.

Kada: 2014 m. birželio 14–15 d.

Kur: Washington, DC centre.

Kaina: 75 dol. („non-refundable“) – negrąžinamas mokestis, neįskaitant kelionės ir nakvynės viešbučiuose. Vietovės savo kelione rūpinasi atskirai. Bendri valgiai (šešt. pietūs, vakarienė, sekm. pietūs ir užbaigimo „BBQ“ vakarienė) ir skautų marškinukai bus įskaityti į registracijos mokestį.

Kaip registruotis:

Registracija prasideda 2014 m. vasario 1 d. ir tęsiasi iki 2014 m. balandžio 15 d. Priimsime pirmus 60 skautų/skaučių. Pilnai užpildyti registracijos formą. „Proof of Medical Insurance“ visiems privalomas!!! Čekius (75 dol. US) rašyti „Lithuanian Scouts Association“ ir *memo* eilutėje įrašyti „Paslapčių ieškonė“.

Registraciją ir mokestį siųsti adresu:

Danute Hoffman
102 Sunset Court
Severna Park, MD 21146-3221

Kelionė: Vietovės atskirai rūpinasi nuvykimu į Washington, DC. Dėl kelionės kreipkitės į vienietų vadovus. Pilietybės pasas (passport) privalomas visiems atskrendantiems ir/ar atvykstantiems iš Kanados. Taip pat privalomas „SPECIAL RELEASE FORM FOR MINORS REQUIRED“!!! (Žiūrėkite

www.skautai.net.) Visiems privalomas „Proof of Medical Insurance“!!!

Nakvynė: Pagrindinis viešbutis bus Embassy Suites Crystal City, Arlington, VA (metro-accessible) arba nakvynė Washington, DC skautų, -čių privačiuose namuose. Registracijos formoje pažymėkite, ar norite apsistoti privačiuose namuose, ar viešbutyje. Viešbučių informaciją galima rasti www.skautai.net. Viešbučio kambarius užsisakykite iki 2014 m. balandžio 27 d.: 1-800-EMBASSY vartodami „LSA group code“.

Dienotvarkė:

2014 m. birželio 14 d. šeštadienį, 1 val. p. p. Catholic University Caldwell Auditorium, 620 Michigan Ave. N.E., Washington, DC, 20064 („metro-accessible“). Pasiruošimo sueiga – Skilčių sudarymas – šv. Mišios – Bendra vakarienė – Uždarymas. Sueiga baigiasi 7 val. v. (<http://www.cua.edu/res/docs/cuamap.pdf>)

2014 m. birželio 15 d., sekmadienį, 9 val. r. „Paslapčių ieškonės“ pradžia, Washington, DC centre.

3–4 val. p. p. „Paslapčių ieškonės“ užbaigimas – Premijų įteikimas – Bendra vakarienė „BBQ“. „Paslapčių ieškonė“ baigiasi 6 val. v.

Jei turite klausimų apie 2014 m. „Paslapčių ieškonę“ Washington, DC“, kreipkitės į **Donatą Ramanauską el. paštu:** donatasramanauskas@rocketmail.com, **Aušrą Petry – ausra67@sbcglobal.net**, **Tomą Dundzilą – to-masmya@gmail.com** arba **Gintą Remeikytę-Gedo – gvarmd@gmail.com**. Daugiau informacijos el. paštu: www.skautai.net

SPORTAS

Parengta pagal ELTA info

Geriausios čiuožėjos A. Sereikaitės pasiekimas – 7-ta vieta

Čiuožėja Agnė Sereikaitė (d.) Europos čempionate – septinta. EPA-ELTA nuotr.

Lietuvos čiuožėja Agnė Sereikaitė Drezdene (Vokietija) vykstančio Europos čiuožimo trumpuoju taku čempionato 500 m rungtyje sausio 18 d. užėmė septintąją vietą.

Sočio žiemos olimpinėse žaidynėse dalyvausianti 19-metė lietuvė pirmojo etapo pirmajame čiuožime finišavo antra, antrojo etapo šeštajame ir ketvirtfinalio trečiajame čiuožimuose buvo pirma, o pusfinalio antrajame čiuožime liko paskutinė, ketvirta.

Europos čempione tapo italė Arianna Fontana. Sidabras atiteko rusei Tatjanai Borodulinai, o bronzą – 1,500 m rungties nugalėtojai olandei Jorien Ter Mors.

Sekmadienį, sausio 19 d. Agnė Sereikaitė Europos čiuožimo trumpuoju taku čempionato 1,000 m rungtyje 12-ąją vietą.

Lietuvė pirmojo etapo pirmajame čiuožime finišavo antra, o ketvirtajame ketvirtfinalio čiuožime buvo trečia ir nepateko į pusfinalį.

Europos čempione tapo 23-ųjų metų britė Elise Christie. Sidabras atiteko 1,500 m rungties nugalėtojai olandei Jorien Ter Mors, o bronzą – rusei Tatjanai Borodulinai.

Moterų varžybose dalyvavo 35 čiuožėjos iš 18 šalių.

Čiuožėja I. Janulevičiūtė Europos čempionate – aštuoniolikta

Kandidatė į Sočio žiemos olimpinės žaidynes I. Janulevičiūtė pernai Europos čempionate tarp 36 dalyvių buvo 31-a. ELTA nuotr.

Vengrijos sostinėje Budapešte vykstančio Europos dailiojo čiuožimo čempionato solisčių varžybose Lietuvos atstovė Inga Janulevičiūtė užėmė 18-ąją vietą. Antrą kartą Europos pirmenybėse dalyvavusi 18-metė Kauno žiemos sporto mokyklos „Baltų ainiai“ auklėtinė surinko 126,2 taško. Trumpojoje programoje trečiadienį Inga buvo 21-a (44,24 tšk.), o laisvojoje programoje penktadienį – 17-a (81,96 tšk.).

Europos čempione tapo varžybų debutantė 15-metė rusė Julija Lipnickaja (209,72 tšk.). Sidabro medalis antrus metus iš eilės atiteko po trumposios programos pirmavusiai 17-metei Adelina Sotnikovai (202,36 tšk.) taip pat iš Rusijos. Bronzos medalį pelnė 2012 metų pasaulio bei penkis kart Europos čempionė 26-erių metų italė Carolina Kostner (191,39 tšk.).

B. Vanago ir A. Rudnickio įgula Dakaro ralyje – 35-ta

A. Juknevičiaus ir V. Obolevičiaus įgula Dakaro ralyje – 56-a. „Žalvaris – Dakar“ – EPA-ELTA nuotr.

Pietų Amerikoje surengto 35-ojo Dakaro ralio automobilių klasėje Lietuvos atstovų Benedikto Vanago ir Andrejaus Rudnickio įgula („OSCAR“) užėmė 35-ąją vietą. Kita, mūsų šalies įgula – Antanas Juknevičius ir Vytautas Obolevičius („Toyota FJ Cruise“) liko 56-oje vietoje.

Nugalėjo ispanas Nanis Roma („Mini“). Jis 2004 metais Dakaro ralio nugalėtoju tapo motociklų klasėje.

Antrąją vietą užėmė nugalėtojo titulą gynęs prancūzas Stephane Peterhansel („Mini“). Trečiąją vietą užėmė 2011 metų Dakaro ralio nugalėtojas katarietis Nasser Al-Attiyah („Mini“).

Motociklų klasėje Dakaro ralio nugalėtoju ketvirtą kartą tapo ispanas Marc Coma (KTM). Antrąją vietą užėmė kitas ispanas Jordi Viladoms, trečiąją – prancūzas Olivier Pain („Yamaha“).

Keturračių motociklų klasėje nugalėtoju tapo čilietis Ignacio Casale („Yamaha“).

Sunkvežimių klasėje triumfavo rusas Andrejus Karginovas („Kamaz“).

Dakaro ralis Pietų Amerikoje surengtas šeštą kartą. Varžybų dalyviai Argentinoje, Bolivijoje ir Čilėje įveikė apie 9,000 km.

Baiminamasi dėl M. Schumacher būklės

Vis labiau baiminamasi dėl buvusio „Formulės 1“ pasaulio čempiono Michael Schumacher būklės, nes jis po nelaimingo atsitikimo slidinėjant Prancūzijos Alpe-se jau daugiau nei keturias savaites paniręs į komą.

Austrijos naujienų agentūra „Format“ sausio 21 d., antradienį, skelbė, kad dabar labiau nei bet kada yra didesnė tikimybė, kad M. Schumacher liks nuolatinės vegetacinės būklės.

Dienraštis „Daily Mirror“ citavo Bordo universiteto neurologijos profesorių, kuris teigė, kad „kiekviena diena, savaitė komoje sumažina situacijos pagerėjimo galimybę“.

Nuolatinė vegetacinė būklė yra sąmonės sutrikimas, kada paciento, kuriam buvo pažeistos smegenys, kūnas nėra miręs, išlieka visos gyvybiškai svarbios funkcijos, bet jis visiškai praranda gebėjimą vykdyti bet kokią valingą protinę veiklą ir reaguoti į išorinius stimulus.

Ši būseną gali būti diagnozuota praėjus ne mažiau nei keturioms paciento buvimo be sąmonės savaitėms, o jokių abejonių nebelineka po 12 mėnesių.

Šiuo metu, kai M. Schumacher yra komoje – nėra nei sąmoningas, nei suvokia, kas vyksta – vegetacinė būklė negali būti nustatyta, kol gydytojai neleis jam išeiti iš dabartinės būklės, palaikomos, kad užgytų pažeistos smegenų dalys.

Baiminamasi, kad gydytojams galiausiai leigus M. Schumacher išeiti iš komos būsenos, jo gyvenimo kokybė mažai pasikeis – smegenys iš esmės bus mirusios.

Tačiau nemažai žmonių po panašių sužalojimų atsigauna.

Beveik pusė pacientų, mėnesį po sužalojimo praleidę vegetacinėje būsenoje, sąmonę atgauti sugeba per metus. Tai priklauso nuo smegenų sužalojimo, paciento amžiaus ir fizinės būklės.

Tačiau kuo ilgiau M. Schumacher bus komoje, tuo lėčiau atgaus sąmonę. Pacientai, metus ar ilgiau išbuvę vegetacinėje būsenoje, retai atsigauna.

Antradienį M. Schumacher žmona Corinna visiems gerbėjams padėkojo už paramą.

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė apdovanojo prisidėjusius prie ES pirmininkavimo

Prezidentė įteikė Atminimo ženklus kultūros veikėjams, prisidėjusiems prie Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai. Roberto Dačkus nuotr.

Vilnius (president.lt) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Atminimo ženklais apdovanojo kultūros veikėjus, prisidėjusius prie Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais. Atminimo ženklai įteikti režisieriui Daliui Abariui, kompozitoriui Kiprui Mašanauskui, dirigentui Modestui Pitrenui, Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus direktoriui Osvaldui Daugeliui, Lietuvos nacionalinės filharmonijos generalinei direktorei Rūtai Prusevičienei ir kitų įstaigų atstovams.

Lietuva perduoda pirmininkavimo ES Tarybai patirtį

Vilnius (president.lt) – Sėkmingai pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai užbaigusi Lietuva jau perduoda savo ekspertinę patirtį šalims, kurių ši užduotis dar tik laukia. Sausio 21–22 dienomis aštuonių ES valstybių – Estijos, Graikijos, Italijos, Latvijos, Liuksemburgo, Maltos, Nyderlandų ir Slovakijos – atstovai Vilniuje, Užsienio reikalų ministerijoje, aptarė pirmininkavimo organizavimo klausimus. Apžvelgtos pirmininkavimo planavimo ir koordinavimo, logistikos, ko-

munikacijos bei šalies pristatymo užsienyje temos. Daug dėmesio skirta bendradarbiavimui su nevyriausybinėmis organizacijomis ir visuomenės įtraukimui į pirmininkavimo procesą. Pirmininkavimo pamokos ypač naudingos Baltijos šalims – Latvijai ir Estijai, kurios šią užduotį atliks pirmą kartą. Pirmąjį šių metų pusmetį ES Tarybai pirmininkauja Graikija, antrąjį pirmininkaus Italija. Latvija estafetę perims 2015 m. pradžioje, Estija – 2018 metų pirmąjį pusmetį.

Rusija Baltijos šalyse steigs rusiškas mokyklas?

Vilnius (BNS) – Rusija artimiausiu metu užsienyje, taip pat ir Baltijos valstybėse, pradės steigti rusiškų mokyklų tinklą, pranešė Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas. „Vyriausybės lygiu tam jau pritar- ta, ir artimiausiu metu bus pradėtas įgyvendinti projektas ‘Rusiška mokykla užsienyje’, – sakė S. Lavrovas sausio 21 d. spaudos konferencijoje Maskvoje. – Tarsimės ne tik su Baltijos šalimis, bet ir su kitomis mūsų kaimynėmis, kur gyvena mūsų tėvynainiai, dėl rusiškų mokyklų kūrimo tenai mūsų lėšomis”. Rusijos diplomatijos vadovas patikslino, kad mokymas šiose mokyklose vyks remiantis „rusiškais standartais”. Netruko sureaguoti ir Lietuva – ji skeptiškai vertina tokias Maskvos iniciatyvas kitose šalyse. Maskvai paskelbus apie planus Baltijos šalyse steigti rusiškų mokyklų tinklą, Lietuvos švie-

timo ir mokslo ministerija pabrėžė, kad šalyje tautinėms mažumoms sudarytos geros sąlygos mokytis gimtąja kalba, o užsienio programos gali būti vykdomos tik gavus Vyriausybės pritarimą. Lietuvoje veikia 65 savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklos – mišrios arba tik rusų mokomąja kalba. Jose 14,8 tūkst. vaikų mokosi rusų kalba pagal Lietuvos Respublikos švietimo programą. Rusai sudaro 5,8 proc. Lietuvos gyventojų.

S. Lavrovas

Lietuva sieks pažangos Sirijos krizėje

Vilnius (urm.lt) – Kalbėdama atviruose debatuose Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje sausio 20 d., Lietuvos Respublikos nuolatinė atstovė Jungtinėse Tautose ambasadorė Raimonda Murmokaitė išreiškė didelį susirūpinimą padėtimi Sirijoje ir paragino visus konflikto dalyvius nedelsiant nutraukti karo veiksmus. Vis didesnį nerimą kelia šios krizės mastas, augantis žuvusiųjų skaičius ir vykdomi išpuoliai prieš civilius gyventojus, nuolat blogėjanti humanitarinė padėtis Sirijoje. Lietuvos ambasadorė pažymėjo pasiektą pažangą naikinant Sirijos cheminių ginklų atsargas, tačiau pabrėžė, kad šio ypač žiauraus masinio naikinimo ginklo neutralizavimo procesas turi vykti griežtai laikantis tarptautinės bendruomenės nustatytų laiko terminų. R. Murmokaitė ypač pabrėžė būtinybę sustiprinti humanita-

rinę pagalbą Sirijos žmonėms, kurie patiria neišivaizduojamas kančias karo niokojamoje šalyje. R. Murmokaitė išreiškė tvirtą Lietuvos paramą taikiam konflikto Sirijoje sprendimui, pabrėždama Ženevos taikos konferencijos svarbą. Kalbėdama apie Artimųjų Rytų taikos procesą, Lietuvos ambasadorė išsakė stiprią paramą JAV tarpininkaujamos Izraelio ir palestiniečių taikos deryboms. Savo pareiškime R. Murmokaitė taip pat išsakė rūpestį dėl nuolatinių teroristinių išpuolių grėsmės Libane bei Irake. Siekis išspręsti konfliktą Sirijoje 2-osios Ženevos taikos konferencijos išvakarėse – pagrindinė atvirų debatų Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje tema. Debatuose dalyvavo Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Ban Ki-moon, kuris informavo dalyvius apie naujausius įvykius regione.

Prasidėjo Sirijos taikos derybos

Derybų dalyviai. EPA-ELTA nuotr.

Montreux (ELTA) – Sausio 22 d. Šveicarijoje prasidėjo taikos derybos Sirijos krizei spręsti. Pirmąją konferencijos dieną visos dalyvaujančios pusės pristato savo pozicijas, dalyviai negaili kritikos vieni kitų atžvilgiu. Jungtinių Tautų (JT) generalinis sekretorius Ban Ki-moon konferencijos pradžioje paragino diskutuoti konstruktyviai, tačiau nė viena pusė kol kas nežada užleisti savo pozicijų. JAV valstybės sekretorius John Kerry sakė, kad Sirijos prezidentui Bashar al-Assad nėra jokių galimybių likti valdžioje. Kalbėtojas priminė,

kad sukilimas Sirijoje prasidėjo taikiai, tačiau vyriausybės pajėgos į jį atsakė jėga. Panašios pozicijos laikosi ir Saudo Arabijos princas Saud al-Faisal. Sirijos užsienių reikalų ministras Walid Muallem pareiškė, kad kai kurios konferencijoje dalyvaujančios šalys yra tiesiogiai atsakingos už neramumų kurstymą Sirijoje ir kad „Sirija – nepriklausoma valstybė. Ji padarys viską, kad save apgintų, niekas visame pasaulyje neturi teisės nušalinti teisėtai išrinkto prezidento ar vyriausybės (...), tik Sirijos žmonės”.

Pasaulio turtingieji kelia grėsmę demokratijai

Paryžius (BNS) – Pasaulio elitas, siekdamas sau naudos, manipuliavo įstatymais, griaudamas demokratiją ir gilindamas nelygybės prarają visame pasaulyje, pareiškė tarptautinė humanitarinės pagalbos organizacija „Oxfam” prieš kasmetinį pasaulio politikos ir finansų elito susitikimą Davos Šveicarijoje. Nelygybė tapo tokia nebekontroliuojama, kad 85 turtingiausių planetos žmonių valdomas turtas yra lygus „pusės visos žmonijos turtui”, pažymi „Oxfam”. Ataskaitoje atskleidžiamas „pražūtingas didėjančios nelygybės, kuri padeda turtingiesiems griauti demokratinį procesą ir vykdyti politiką, tarnaujančią jų interesams visų kitų sąskaita, poveikis”. Nelygybė pastaruoju metu tapo labai svarbia problema įvairiose pasaulio valstybėse, o JAV prezidentas Barack Obama siekį mažinti atotrūkį tarp turtingųjų ir skurstančiųjų paskelbė vienu iš savo antrosios kaden-

cijos prioritetų. Kinijoje naujoji vyriausybė ėmėsi veiksmų apriboti elito privilegijas, o Vokietija rengiasi nustatyti minimalų darbo užmokestį. Pasaulio ekonomikos forumas, organizuojantis diskusijas Davose, praejusią savaitę išspėjo, kad augantis atotrūkis tarp turtingųjų ir vargšų yra didžiausia pasaulinė grėsmė 2014-aisiais. „Oxfam” kritikos strėlės nukreiptos ir į didžiųjų korporacijų vadovus bei pasaulio lyderius, susirinkusiančius į Davos – prabangų slidinėjimo kurortą Šveicarijos Alpėse. Pasak ataskaitos, nuo praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio pabaigos mokesčiai turtingiesiems sumažėjo 29-ioje iš 30 valstybių, apie kurias turima duomenų, o tai reiškia, kad daugelyje vietų turtingieji ne tik gauna daugiau pinigų, bet taip pat sumoka už gautas pajamas mažiau mokesčių.

VERSLO NAUJIENOS

Lietuvos įsiliejimas į euro zoną svarbus Amerikos verslininkams

Lietuvos įsiliejimas į euro zoną ne tik sustiprintų Lietuvos integraciją į Europos Sąjungą (ES), bet ir labai pagerintų šalies patrauklumą užsienio investuotojams, įskaitant ir JAV verslininkus, sakė JAV ambasadorė Lietuvoje Deborah McCarthy, sausio 21 d. susitikusi su finansų ministru Rimantu Šadžiumi.

Per finansų ministro ir JAV diplomatės susitikimą R. Šadžius pristatė Lietuvos pasirengimą stojimui į euro zoną bei aptarė kitus Lietuvai ir JAV aktualius klausimus.

JAV ambasadorė Lietuvoje pasveikino Lietuvą sėkmingai pirmininkavus ES Tarybai 2013 m. antrąjį pusmetį. D. McCarthy patvirtino, kad Lietuvos įsiliejimas į euro zoną ne tik sustiprintų Lietuvos integraciją į ES, bet ir labai pagerintų šalies patrauklumą užsienio investuotojams, įskaitant ir JAV verslininkus.

Lietuva eurą įsivesti planuoja nuo 2015 m. sausio 1 d.

ELTA

Europos bendruomenės susirūpinosios dėl skalūnų dujų gavybos

Pustrečio šimto Europos pilietinių ir visuomeninių judėjimų savo laiške reiškia didelį susirūpinimą dėl išsklaidytųjų angliavandenių paieškos ir gavybos plėtos Europoje. Atvirame laiške, adresuotame Europos Komisijos pirmininkui J. M. Barosso, aplinkos, ūmonių ir pramonės, klimato politikos, energetikos bei žemės ūkio ir kaimo plėtos komisarams, europarlamentarams, o taip pat Europos sąjungos tarybos nariams bei Europos Sąjungos šalių vadovams yra perspėjama apie pavojus, kurie kyla išsklaidytųjų angliavandenių paieškos ir gavybos metu.

Laiške sakoma, kad išsklaidytųjų angliavandenių gavyba naudojant hidraulinio ardymo technologijas neišvengiamai yra susijusi su daugialypiais poveikiais aplinkai, klimatui, visuomenės sveikatai, pažeidžia fundamentalias žmonių teises ir laisves.

Pagrindinės priežastys dėl kurių pasisakoma prieš hidraulinio ardymo technologijų taikymą išsklaidytųjų angliavandenių paieškos ir gavybos procese yra:

- didėja šiltnamio dujų išmetimai ir dėl to spartėja klimato kaitos procesai bei keliama grėsmė Europos Sąjungoje nusistatytų energetikos ir klimato kaitos tikslų pasiekimui;
- šios technologijos sukelia destruktivius ir negrįžtamus pokyčius ekosistemose;
- gavybos metu prarandami neproporcingai dideli kiekiai pirminių išteklių, visų pirma - žemės paviršiaus plotų ir vandens;
- dėl labai intensyvaus sunkiojo transporto daromas didelis neigiamas poveikis esamoms transporto infrastruktūroms (keliams, tiltams ir pan.);
- didelė dalis gyventojų tiesiogiai patiria poveikį. Ypač tie, kuriems žemės naudojimas yra pagrindinis pragyvenimo šaltinis;
- parama šiai veikla iš esmės prieštarauja siekiams vystyti vietinę ekonomiką, paremtą natūralaus ir kultūrinio paveldo išsaugojimu bei atsinaujinančios energetikos naudojimu;

Europos Sąjungos institucijos yra parengusios ne vieną studiją, kuriose šios grėsmės yra įvardintos. Daugybė mokslinių straipsnių perspėja apie galimus pavojus ir grėsmes. Tačiau politikai yra linkę ignoruoti visus šiuos esminius faktus.

Bernardinai.lt

Valiutų santykis (2014 m. sausio 22 d.)			
JAV doleris	USD		2,5486
Euras*	EUR*		3,4528
Australijos doleris	AUD		2,2436
Kanados doleris	CAD		2,3214
Didžiosios Britanijos svaras	sterlingų GBP		4,1867

Prezidentė P. Korėjoje pakrikštys SGD laivą

Prezidentė Dalia Grybauskaitė vasario mėnesį planuoja vizitą į Pietų Korėją, kur ketina pakrikštyti Lietuvai statomą suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) terminalo laivą.

Apie vasario 19 d. įvyksiančią D. Grybauskaitės kelionę pranešė vyriausiasis Prezidentės patarėjas socialinės politikos ir ekonomikos klausimais Nerijus Udrėnas. P. Korėjoje statomas SGD laivas, kaip jau skelbta, bus pavadintas „Independence“ (liet. „Nepriklausomybė“).

ELTA

Tarptautinio valiutos fondo prognozės 2014 metams

Tarptautinis valiutos fondas (TVF) pagerino pasaulio ekonomikos 2013 m. augimo prognozę ir paskelbė 2014 metų prognozę. Kaip teigiama ataskaitoje „Pasaulio ekonomikos plėtos perspektyvos“ (World Economic Outlook), pasaulio bendrasis vidaus produktas (BVP) 2013 metais išaugo 3 proc., 2014 metais šis rodiklis turėtų ūgtelėti 3,7 proc.

TVF duomenimis, išsivysčiusių šalių ekonomikos 2013 metais išaugo 1,3 proc., o 2014 metais laukiama dar spartesnių tempų - iki 2,2 proc.

TVF ataskaitos duomenimis, Jungtinių Valstijų BVP per 2013 metus išaugo 1,9 proc., 2014 metais prognozuojamas 2,8 proc. prieaugis. Euro zonos ekonomika 2013 metais susitraukė 0,4 proc., 2014 metais prognozuojamas 1 proc. prieaugis.

ELTA

Naftos gavyba Lietuvoje mažėja

Pastaraisiais metais naftos gavyba Lietuvoje mažėja. Tai lemia senkantys išžvalgyti naftos telkiniai. Nuo 1990 m. iki 2013 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje išgauta 4 362,2 tūkst. t naftos. Leidimai naudoti angliavandenių išteklius Lietuvoje yra išduoti 6 bendrovėms. Nafta iki šiol išgaunama tik iš telkinių, esančių sausumoje.

Pastaraisiais metais naftos gavyba mažėja. Per 2013 m. Lietuvoje išgauta 86,07 tūkst. t naftos. Tai 16 proc. mažiau negu 2012 m., kai buvo išgauta 102,04 tūkst. t naftos. Taip yra dėl to, kad senka naftos ištekliai seniau išžvalgytuose telkiniuose, o naujų surasti nesiseka, nors ir investuojama į jos paiešką ir žvalgybą. Tai labai brangus ir rizikingas darbas.

Šiuo metu nafta Lietuvoje išgaunama 15-oje detalai išžvalgytų naftos telkinių iš 69-ių grėžinių. 2013 m. buvo išgręžti 4 naftos grėžiniai ir 2 atšakos.

Naftos gavyba nevyksta 3 naftos telkiniuose (Ablingos, Šiaurės Vėžaičių ir Uoksu). Tai maži telkiniai, iš jų išgauti naftą labai sudėtinga dėl pavojaus, kad bus siurbiama daugiau vandens nei naftos. Tikėtina, kad pritaikius tinkamą gavybos technologiją bus eksploatuojami ir šie telkiniai.

Detaliai išžvalgyti geologiniai naftos telkinių ištekliai siekia 19,6 mln. tonų. Detaliai išžvalgyti pradiniai išgaunamieji naftos ištekliai – 6,6 mln. tonų. Parengtinai išžvalgyti (kurių tyrimas dar nebaigtas) geologiniai naftos ištekliai – 1 742,5 tūkst. tonų. Išgaunamieji – 285,6 tūkst. tonų.

Detaliai išžvalgytųjų pradinių išgaunamųjų naftos išteklių likutis – 2,3 mln. tonų. Tai likę žemės gelmėse išžvalgyti ir dar neišsiurbti naftos ištekliai.

Bernardinai.lt

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!

1892 m. atsirado lietuviška katalikų parapija ir buvo stoma pirmoji bažnyčia, daugėjo draugijų, steigėsi periodinė spauda. Tačiau nepaisant parapijos steigimosi ir draugijų kūrimosi (1900 m. čia jau veikė kone pusšimtis bažnytinių ir kitokių lietuviškų draugijų), iki XX a. pradžios Čikagos vis dar niekas *mažąja Lietuva* nebūtų pavadinęs. Palyginti su Rytų pakrantės miestais ir *Šenandoriaus* (Shenandoah) slėnio *mainerių* miesteliais Mičigano ežero pietvakarinis krantas dar nerodė didelio pranašumo. Tačiau XIX a. paskutiniojo dešimtmečio viduryje bendra tendencija jau darėsi akivaizdi. Net *Varpo* skaitytojui Lietuvoje tai buvo pastebima:

*Pastaruose laikuose Shenandoah'ui, kaip lietuvių sostapiliui, grumzdžia (gresia – E. A.) nemažas pavojus iš šalies Chicagos. Sostapilis airių, čekų ir lenkų gali neužilgo tapti ir lietuvininkų sostapiliu. Dabar Chicago skaito į 8000 mūsų tautiečių, o neužilgo pervišys skaitlium senį Shenandoah, ypač jei da atsiminsime, juog prieš trejetą metų Chicagoje nebuvo nė 5 000 lietuvių. Lyg ant mielių užaugęs miestas, auga da ir dabar milžinišku ūgiu. Žinovai Amerikos gyvenimo spėja, kad trumpame laike Chicago taps didžiausiu miestu ne tik Amerikoje, bet ir visame sviete. Lengvumas gauti darbą, didesnis sulygintinai uždarbis ir pigumas pragyvenimo vilioja ne vieną į Chicagą. Reikia tik ten daugiau apsviestų žmonių, didesnės vienybės ir susiglaudimo į krūvą – o tam dalykui tenai netrūksta gerų norų, – ir po 3–4 metų išvysime Chicago lietuvišku sostapiliu, pirmuoliu ir vadovu Amerikos lietuvių.*¹⁸⁴

Prognozės netruko pildytis. Nuo XX amžiaus pradžios Čikagos lietuvių bendruomenės augimas pasiekė rekordines aukštumas, pradėjo virsti tikrove vietinės lietuvių pretenzijos ir svarbiausio diasporos centro vaidmenį.

Nuo XX a. pradžios gausėjantys statistikos duomenys rodo, kad po senovei Pensilvanija buvo lietuvių labiausiai pritraukianti vieta. 1899–1914 m. JAV statistika užfiksavo, kad į šią valstiją atsikraustė 70 019 lietuvių imigrantų. Tuo pačiu laikotarpiu Ilinojaus valstijoje apsigyveno 47 339 lietuviai¹⁸⁵. Tad labiausiai tikėtina, kad nepaisant fakto, jog bendras rytinėje JAV pakrantėje susispietusių lietuvių skaičius buvo didesnis nei Ilinojuje ar Indianoje, bet tas skaičius buvo pasklidęs po daugelį mažų kolonijų. O Čikagoje susitelkę lietuviai greitai susivokė esantys sąmoninga ir didelė diasporos dalis. Savotiškos konkurencijos apraišką galime išvelgti bandyme kurti alternatyvų J. Žilinsko *Lietuviai Amerikoje* istorinį pasakojimą. Jei 1899 m. kunigas J. Žilinskas svarbiausią dėmesį sutelkė į Pensilvanijos lietuvių miestelius, tai 1900 m. savo knygoje A. Olševskis pateikė Čikagos versiją:

*Kadangi Chicaga yra beveik didžiausiu Amerikos miestu ir kadangi jame gyvena daugiau lietuvių neng kokiame nors Amerikos mieste – randame už reikalingą parašyti čianyksių lietuvių istoriją, kuri suteiktų svietui svarbesnes apie Chicagos lietuvių žinias ir paragintų juos, ant ateities, prie geresnių ir naudingesnių darbų.*¹⁸⁶

Galima matyti, kad varžymasis

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

56

dėl svarbiausio lietuvių diasporos centro vaidmens buvo siejamas su keliais daugiau ar mažiau pagrindžiamais dalykais. Pirmia, tai lietuvių skaičius ir koncentracija vienoje vietoje. Antra, vietinis socialinis kapitalas arba draugijų ir organizuotų lietuvių aktyvumas. Trečia, pajėgumas sukurti savo istorinį pasakojimą, kuris leistų įtvirtinti svarbos ir pranašumo prieš kitas lietuviškas kolonijas vaizdą. Pensilvanijos kunigas J. Žilinskas, it koks viduramžių kronikininkas, daugiausia gilinasi į jo akiračiui artimesnį gyvenimą, o į Čikagos lietuvių nežiūrėjo kaip į išskirtinės svarbos lietuvišką koloniją. Jis panašiai kaip ir A. Olševskis nurodė čia buvus 12 000 lietuvių, tik buvo linkęs labiau abejoti statistika. Tačiau ir jo knygoje prasimušę samprotavimai, kodėl Čikaga vis labiau įsitvirtino lietuvių pasaulio vaizduotėje ir darėsi tokia svarbi naujiems imigrantams.

*Visokių fabrių Chicagoje yra apščiai. Lietuviai daugiausia dirba Stock Yarduose, t. y. pjovynėse gyvulių, visokių geležinėse dirbtuvėse, cukernėse, dirbtuvėse muilo, prie kriaučių, prie stalorių, ant geležinkelio ir t. p. Mokėstis paprasto darbininko už 10 valandų darbo per dieną daeina nuo 1,25 iki 1,75, o amatininko nuo 2 iki 4 dolerių. Pramitimas Chicagoje yra pigesnis nei kitur Suvienytose Valstijose...*¹⁸⁷

apdirbimas, tekstilė ir, žinoma, kukurūzinės degtinės ir alaus bravorai¹⁸⁸, tačiau tai reikalavo labiau išsilavinusių, susikalbančių darbininkų. O tiesiai iš laivų išlipusiems mažarašiams lietuvių bernams, pasiroošusiems sunkiam darbui, daugiausia buvo prieinami tik skerdyklų plotai, arba *Džiunglės* pagal garsųjį amerikiečių literatūros klasiko Uptono Sinclairio romaną. Nuo 1845 m. iki XX a. pradžios Čikagos upės pelkėtos žiotys, kadaise prieinamos tik medžiojantiems indėnams, virto didžiuliu pramoniniu miestu, beprotišku savo vystymosi greičiu lenkyniaujančiu su Niujorku, Filadelfija ir kitais. Į imigrantų darbininkų minią įsilieję lietuviai jau neberado natūralių pelkių, tačiau skerdyklų *džiunglės* žliugsėjo jau nebe nuo grunto vandens, bet nuo skerdyklų galvijų kraujo. Šių džiunglių dvoko šiandien nepersakysi, bet dar ilgai po II pasaulinio karo ir po skerdyklų uždarymo ši vieta skleidė toli sklindančius kvapus. Jie lydėjo *mažosios Lietuvos* Čikagoje istoriją, lietuviams iš didžiausių varguolių virstant viduriniojos klasės standarto amerikiečiais.

Amerikos istorikai yra pakankamai aprašę Čikagos skerdyklų demografiją. Lietuviškų šaknų ieškotojams ankstyvoji statistika ir šiuo atveju lieka miglota, tačiau bendri bruožai ryškėja. Nuo 1886 m. čia pradėjo telktis lenkai, o maždaug po dešimties metų buvo atpažinti pirmieji lietuviai ir slovakai. Čia mes galime nesunkiai įtarti, jog ir tarp minimų lenkų neišvengiamai maišėsi lietuviai. Lietuviškajam sąmoningumui bundant ir gausėjant naujų imigrantų iš Lietuvos, buvo nesunkiai įsivaizduojami tautinio apsisprendimo ar *atsivertimo* atvejai. Vėliau darosi aiškiau. Tačiau tikroji skerdyklų darbininkų etninė panorama ir gausėjanti lietuvių išeivija aiškėja analizuojant Pakingtauno – skerdyklų rajono namų ūkių savininkų kaitą. Per dešimt metų (1900–1910 m.) lietuvių savininkų skaičius ūgtelėjo nuo 0,5 iki 11,0 proc., lenkų – nuo 17,5 iki 29,0 proc., slovakų – nuo 0 iki 6,0 proc.. Tuo pačiu metu mažėjo anksčiau skerdyklų *džiunglėse* viešpatavusios etninės imigrantų grupės. Vokiečių imigrantų dalis tarp Pakingtauno – arba skerdyklų kaimynystė smuko nuo 34,5 iki 16,5 proc., airių – nuo 18,5 iki 9,5 proc., o čekų (bohemių, kaip anais laikais Amerikoje buvo sakoma) sumažėjo nuo 18,0 iki 13,0 proc.¹⁸⁹ Pietinės Čikagos namų ūkių statistika buvo bene patikimiausias šaltinis imigrantų etniniam gėtam nustatyti, nes pačių skerdyklų darbininkų tautybė darbdaviams nerūpėjo ir negalėjo statistiškai atspindėti šaltiniuose. Šie skaičiai, nors ir neatstoja visos lietuvių diasporos statistikos, rodo vieną svarbią tendenciją: iš paskos didelių uždarbių klajojančius imigrantus virstant sėsliais *vėjų miesto* gyventojais.

184. Keli žodžiai apie Amerikos lietuvių. *Varpas*, 1895, gegužės mėn., nr. 5, p. 82.

185. Račkauskas-Vairas, Karolis. *Amerika*, p. 204–205.

186. Olševskis, Antanas. *Istorija Chicagos lietuvių*, p. 1.

187. Žilinskas, J. *Lietuviai Amerikoje*, p. 147.

188. Račkauskas-Vairas, Karolis. *Amerika*, p. 59.

189. Subačius, Giedrius. *Upton Sinclair: The Lithuanian Jungle*. Amsterdam-New York, Rodopy, 2006, p. 4.

Lietuvybės šviesa spinduliuojanti asmenybė

Iš amžininkų atsiminimų apie Praną Mašiotą

JŪRATĖ JAGMINIENĖ

Gruodžio 19 d. sukanka 150 metų, kai Zanavykų žemėje, netoli Kudirkos Naumiesčio, Pūstelninkų kaime, gimė garsus lietuvių pedagogas, publicistas, vaikų rašytojas, kultūros veikėjas – Pranas Mašiotas.

Lietuvos švietimo istorijos muziejuje visuomenei pristatyta virtuali paroda „Atminties spalvų retrospektyva. Pedagogui Pranui Mašiotui – 150“. Tai jau devintoji virtuali paroda iš ciklo „Atminties spalvų retrospektyva“, kada virtualioje erdvėje galime prisiliesti prie mūsų tautos švietimo istorijos atminties lobyno – prisiminti ir priminti visuomenei apie Pirmosios nepriklausomos Lietuvos inteligentų nuveiktus darbus švietimo ir kultūros srityje.

P. Mašiotą kaip literatą, vaikų rašytoją pažįsta visa Lietuva, o ypač jaunieji skaitytojai, tačiau kad jis buvo garsus pedagogas-matematikas – žino gal tik vyresnės kartos tautiečiai, kurie mokėsi matematikos iš P. Mašio vadovėlių, arba kuriems jis pats dėstė matematiką. Būtent apie P. Mašiotą – pedagogą, vadovėlių mokykloms autorių, kuris keturiasdešimt savo gyvenimo metų atidavė mokyklai – straipsnyje ir bus kalbama.

1887 m., baigęs Maskvos universiteto Fizikos ir matematikos fakultetą, P. Mašiotas sugrįžo į Lietuvą. Deja, vėl pasikartojė įprasta XIX a. antrojo pusėje situacija, kada išsilavinę jaunuoliai, baigę aukštuosius mokslus užsienyje, carinės Rusijos Lietuvoje pasirašiausiais buvo „nepageidaujami“. Taip atsitiko ir P. Mašiotui. Negavęs darbo Lietuvoje, jis buvo priverstas pasitenkinti mokytojo darbu Lomžoje (Lenkija). 1891 m., gavęs Rygos mokslo apygardos kanceliarijoje raštininko darbą, persikėlė gyventi ir dirbti į Rygą (Latvija). Čia ir prasidėjo tikrasis pedagogo, publicisto, švietėjo ir kūrėjo gyvenimas.

Manau, kad siekiant giliau pažinti asmenybę, įvertinti jo palikimą, galime tik susipažinę su amžininkų prisiminimais. Tokių prisiminimų nemažai surinko ir užrašė mokytoja Natalija Manikienė.

P. Mašiotas 24 metus mokė Rygos lietuvių vaikus

1892 m. P. Mašiotas paskirtas Rygos realinės gimnazijos matematikos mokytoju, o 1913–1915 metais dirbo dar ir Rygos mergaičių gimnazijos direktoriumi. Aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Rygoje rašė į „Aušrą“, „Šviesą“, „Vienybę Lietuvinių“, „Varpą“, „Lietuvių laikraštį“, „Vilniaus žinias“, „Viltį“, „Vairą“, „Rygos garsą“. Daug dirbo Rygos lietuvių organizacijose, jas rėmė materialiai ir moraliai. 1906 m. drauge su kitu žymiu pedagogu Marcelinu Šikšniu įsteigė lietuvių švietimo draugiją „Žvaigždė“, kurios buvo pirmasis pirmininkas. Draugija išlaikė septynias lietuviškas pradinės mokyklas ir suaugusiųjų kursus. Buvo renkamas į Rygos lietuvių „Dainos“, „Kanklių“ ir

Pranas Mašiotas su šeima, iš kairės sėdi: žmona Marija Mašiotienė, sūnus Donatas, Pranas Mašiotas; stovi dukra Marija ir sūnus Jonas. Ryga, 1912 m. Muziejaus fondo nuotraukos

kitų draugijų valdybas. 1907 m. buvo išrinktas Lietuvių mokslo draugijos nariu. 1912–1914 metais sekmadieniais P. Mašiotas lietuvaitei gimnazistes mokė dar ir lietuvių kalbos. Pradinei mokyklai pedagogas parašė „Aritmetikos uždavinyną“ (I – II d. 1906 m.), kuris tuo metu buvo ypač reikalingas, išėjo net 14 leidimų (paskutinis 1938 m). Suaugusiųjų savimokai parašė rašybos vadovėlį „Raštas“ (1907 m.).

Gyvendamas Rygoje, P. Mašiotas sukūrė šeimą. 1894 m. vedė išsilavinusią dvarininko dukrą Mariją Jasienskytę. Susilaukė trijų vaikų: Marijos, Jono ir Donato.

P. Mašio buvęs mokinys architektas Vytautas Žemkalnis-Landsbergis:

Mokytoją Praną Mašiotą labai mylėjo ir gerbė mokytojai ir mokiniai. Visada jis buvo geros nuotaikos, besišypsantis. Eidavo koridoriais į klases kažkaip laisvai. Dažnai pakalbindavo vieną kitą mokinuką ir, kiek prisimenu, niekad nebardavo, nešūkaudavo, nepašiepdamo.

Pamenu vieną išdaigą, mokinių iškrestą savo mokytojų. Apatinėje klasėje vyko Prano Mašio pamoka, o viršutinėje pamokos nebuvo. Mokiniai sumanė „patikrinti“ kažkokį fizikos dėsni. Apskaiciavę atstumą tarp viršutinio lango ir pridėję „koeficientą“, susirado virvę ir pririšo gimnastikos batelį. Kitą virvės galą pritvirtino prie lango rėmo. Metamas batelis turėjo išklikti pro apatinį langą ir trinkelėti mokytojui per galvą, o fizikos dėsnių veikimas, vėl išlėkti. „Eksperimentas“ pavyko, tačiau batelis užkliuvo už apatinio lango rankenos, ir mokytojo rankose liko nusikaltimo įrodymas. Pranas Mašiotas, pertraukęs pamoką, nuėjo į viršų su bateliu rankoje ir visus palydėlius surinko krūvon. Buvau jų tarpe ir aš... Mokytojas labai ramiai nupasakojo įvykį, pabrėždamas, kad, įvykus antpuoliui, jo klasės mokiniai nei šypsojosi, nei juokėsi, tik labai susijaudino. Toks mokyklos darbo trukdymas, nepagarba mokytojui, mokiniams, pačiai mokyklai, tėvams visai neteikia

garbės ir to sumanymo vykdytojams. Mokytojas sakė esąs įsitikinęs, kad tai buvo padaryta be noro ižeisti žmogų, o tik sugalvota kvailokai papokštauti, ir neabejoja, kad palydėliai patys yra susigėdę. Tėviškai, švelniai pabares, mokytojas grįžo į savo klasę. Likome lyg skaudžiai rykščių gavę. Susigėdom visi, kai kas net pravirko.

(...) 1913 metais sėkmingai baigiau Rygos miesto realinės mokyklos septyniąją klasę. Atestato vidurkis buvo virš ketveto. Su tokiu atestatu galėjau be konkurso stoti į Rygos Politechnikos institutą. <...> Dėdė Pranas kalbino mane stoti Politechnikos institutą ir studijuoti architektūrą, sakydamas, kad architektai bus labai reikalingi Lietuvai. Jo patariamasis ir stojau architektūron. Beje, daug vėliau, jau nepriklausomoje Lietuvoje, atsidėkodamas savo mokytojui už pamokas, V. Žemkalnis-Landsbergis P. Mašiotui suprojektavo namą Donelaičio g. 4, Kaune, kuriame jis gyveno nuo 1929 m. iki 1940 m. birželio mėnesio.

Danutė Čiurlionytė-Zubovienė, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio ir rašytojos Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės dukra:

Su Prano Mašio šeima mano mama buvo susibičiuliavusi dar Rygoje, kur mokėsi nuo 1902 iki 1904 metų. Tai buvo pirma inteligentų šeima, kurią ji išgirdo kalbant lietuviškai. Mašiotai pamilo jaunutę Kymantaitę. Jie dažnai ją kviesdavosi į namus. Su Mašiotais ji nuėdavo į „Kanklių“ draugijos ruošiamus vakarus. Mama man vėliau su pasigėrėjimu pasakojo, koks nuostabiai patrauklios išvaizdos buvęs Pranas Mašiotas. Tada jam buvę apie keturiasdešimt metų – tiesus, elegantiškas; laikysena tikro džentelmeno, o plaukai visiškai žili... O kaip šoko! Ypač mozūrą. Tas temperamentingas šokis reikalavo miklumo ir gracijos. Mama tvirtino, kad jai Lietuvoje neteko matyti mozūro šokėjo, kuris būtų galėjęs prilygti Mašiotui. Jo namuose Kymantaitė susipažįsta su Marcelinu Šikšniu ir kitais lietuvių inteligentais. Tos aplinkos įtakoje ji ima bandyti savo sugebėjimus literatū-

roje, dalyvauja slaptame mokinių sąsiųsietos ratelyje, kuriam vadovauja Kipras Bielinis. Ten ji paskaito pirmuosius eilėraščius.

Pirmojo pasaulinio karo metais Voronežas tapo lietuvių švietimo ir kultūros židiniu Rusijoje

Prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui, P. Mašiotas pasitraukė į Maskvą, vėliau į Voronežą, kur 1915–1918 metais vadovavo Martyno Yčo iš Vilniaus evakuotoms berniukų ir mergaičių gimnazijoms. Jis buvo visų gerbiamas ir mylimas gimnazijų vadovas. Dirbo Lietuvių draugijoje nukentėjusiems dėl karo šelpti, bendradarbiavo spaudoje pedagogikos, švietimo, etnografijos, kalbos klausimais. Karo metais Voronežas suvaidino svarbų vaidmenį Lietuvos mokyklos istorijoje. Evakuotos lietuvių mokyklos ne tik tęsė darbą, bet ir išplėtė savo tinklą. Veikė 10 švietimo įstaigų: pradinės mokyklos, gimnazijos, mokytojų institutas, liaudies universitetas, vakariniai bei vasaros kursai mokytojams. Voroneže susibūrė gausi Lietuvos inteligentijos bendruomenė, dirbo garsūs pedagogai: Juozas Balčikonis, P. Mašiotas, M. Šikšnys, Tomas Ferdinandas Žilinskas, Konstantinas Šakenis, S. Kymantaitė-Čiurlionienė, Zigmas Žemaitis, Jonas Jablonskis, Juozas Damijonaitis, Juozas Vokietaitis ir kiti. Šalia tiesioginio pedagoginio darbo jie rašė ir leido vadovėlius mokykloms. P. Mašiotas parašė „Mokslo pasakas“ (1916 m.). Pasitarimuose diskutavo Lietuvos švietimo sistemos klausimais, rengė atskirų mokymo dalykų programas. Tuo metu matematikos vadovėlių lietuvių kalba beveik nebuvo. Nors 1906 m. P. Mašiotas išleido aritmetikos uždavinyną, skirtą pradinėms mokykloms; buvo keletas ir kitų autorių uždavinynų, tačiau kiekviename vadovėlyje buvo vartojami vis kitokie matematikos terminai. Todėl trys matematikai: P. Mašiotas, M. Šikšnys, Z. Žemaitis ir kalbininkas J. Jab-

Apie Praną Mašiotą

Atkelta iš 11 psl.

lonskis Voroneže drauge ėmėsi didelio bei labai reikšmingo darbo – lietuviškų matematikos terminų norminimo ir parengė pirmą lietuvišką matematikos žodyną. Jų pasiūlyti matematikos terminai, mažai pakitę, išliko iki šių dienų.

D. Čiurlionytė-Zubovienė:
Pranas Mašiotas nebuvo šnekus. Dažnai mano mama, sugrįžusi iš gimnazijos, mėgo pasakoti įvairius linksmus nuotykius iš savo pedagoginės patirties. Atsimenu, kaip Pranas Mašiotas klausydavo šypsodamasis ir mažai ką pasakydavo. Tačiau jis turėjo stiprų humoro jausmą. Kartą išėjo pas dantų gydytoją Juliją Biliūnienę danties rauti. Ji, rašytojo Jono Biliūno našlė, buvo tada dar jauna, labai miela, taurios sielos moteris; ji gydė dantis visai mūsų kolonijai. Taigi, išleidus savo Praną danties rauti, Mašiotienė labai nerimo, vaikščiojo prie lango žiūrėti, ar nepareina. Pagaliau grįžta Mašiotas ir, šelmiškai nusišypojęs, sako:

– Ji ne tik be skausmo rauna, bet dar pabučiuoja.

Tačiau pasirodo, kad tik Pranui Mašiotui buvo padaryta tokia išimtis – ekspansyvi ir geraširdė Julija susijaudino iškaudinus mielą senuką ir atsiprašydama pabučiavo nukentėjusį skruostą.

Kai dabar galvoju apie Praną Mašiotą, džiaugiuosi, kad dar vaikystėje teko man pažinti tokį taurų ir šviesų žmogų: ne tik pažinti, bet ir pajusti vaikus mylinčios širdies šilumą.

Po ilgos 35-erių metų trukusios gyvenimo kelionės (Maskva-Lomža-Ryga-Maskva-Voronežas) - vėl gimtojoje žemėje

1918 m. P. Mašiotas grįžo į Lietuvą. Naujai besikuriančioje valstybėje – marios darbų. Lietuvos mokytojų suvažiavime, kuris vyko Vilniuje 1919 m. sausio 20 dieną, buvo atkurta Lietuvos mokytojų profesinė sąjunga, į kurios valdybą buvo išrinkti: P. Mašiotas, O. Mašiotienė, P. Karazija ir M. Šikšnys

(pirmininkas – P. Mašiotas). Vilniuje dirbo Lietuvos tarybos švietimo sekcijoje, buvo Aukštesniojo mokslo departamento direktorius. Kai Vilnių okupavo lenkai, P. Mašiotas pasitraukė į Kauną. Nuo 1919 m. paskirtas Švietimo ministerijos viceministru. Dirbo Knygų leidimo ir terminologijos komisijoje. Daug laiko skyrė, rašydamas vadovėlius pradinei ir vidurinei mokykloms. Parengė ir išleido elementorių „Ašakačio abėcėlė“ (1921 m.). Vidurinės mokykloms parašė „Fizikos vadovėlį“ (1922, 1930 m.). Parašė ir išleido daug matematikos vadovėlių: „Plokštumos trigonometrija“ ir „Trigonometrijos uždavinyną“ (1919 m.), „Plokštuminę trigonometriją ir uždavinyną“ (1923, 1929, 1936 m.), „Algebros uždavinyną“ (1921, 1922, 1929, 1931 m.), „Geometrijos uždavinyną“ (1919, 1923 m.). Paminėtina jo „Žemosios matematikos istorija“ (1919 m.). Vadovėliams būdingi politechninio mokymo elementai, teorijos ir praktikos ryšys, mąstymą skatinančios užduotys.

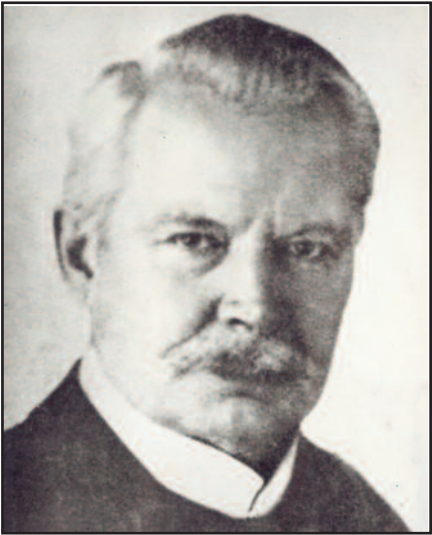
Rašytojas Julius Būtėnas:

Praną Mašiotą pirmą kartą pamaciau 1922 m., būdamas pirmos klasės mokinys. Tų metų pavasarį Mašiotas, kaip švietimo viceministeris, vizitavo Alytaus vidurinę mokyklą. Atėjęs į mūsų klasę kartu su matematikos mokytoju Martynu Gaveliu, nesisėdėjo prie stalo, bet, nusižiūrėjęs laisvą vietą suole, kuris buvo paskutinis prie sienos, nuėjęs atsisėdė. Tame dviviečiame suole sėdėjo vienas mokinys.

Kad vizitoriaus pavardė Pranas Mašiotas, mes prieš pamokas sužinojom iš vyresniųjų klasių mokinių. Tai buvo gražios išvaizdos dėdė, panašus į daugelio mūsų tėvus: žilais ūsais ir žilais plaukais.

Mes jau buvome skaitę jo parašytų knygų vaikams, kaip „Ir aš mažas buvau“, „Gimnaziją atsiminus“, be to, mokėmės iš jo parašyto „Aritmetikos uždavinyno“, todėl buvo įdomu pamatyti tų knygų autorių.

<...> Nugirdome, kad Mašiotas paklausė mokinį, su kuriuo sėdėjo, pavardės ir vardo.

Pranas Mašiotas 1863–1940.

Žiūrėk tu man! Turi garsią pavardę. Baranauskas, ir dar Antanas. Ar esi skaitęs „Anykščių šilelį“?

Bet čia pat suskambejo varpelis – baigėsi pamoka, ir Pranas Mašiotas pakilo. Išeidamas iš klasės, jis atsisuko į mus visus, nedrįsusius greit sprukti iš suolų, ir pasakė:

Linkiu gerai mokytis ir negauti dvejetukų.

P. Mašiotas ypač daug pedagoginių straipsnių ir patarimų paliko mokytojams. Daug tokių straipsnių buvo spausdinama Švietimo ministerijos laikraštyje „Švietimo darbas“. P. Mašiotas rašė:

<...> noriu pakartot savo pedagoginių patarlių keletą. Jas buvau išspausdinęs 1918 m. „Lietuvos Mokykloje“. Dabar tas „Lietuvos Mokyklos“ sąsiuvinis retai kur randamas, o tose mano darbo patarlėse taip gi išreikšta kiek mano įspūdžių, kurie gal sužadint vieną kitą pedagoginę mintį.

1. Nemėgsti vaikų, nesisėsk į mokytojo krėslą – nei jiems, nei sau mielas nebūsi.

2. Vaikai mėgsta mokytis, tik nemėgsta blogų mokytojų.

3. Mokiniai daugiau išmano, kaip parodyt imano.

4. Klasė gerai mato, nes daugeliu akių žiūri; giliai jaučia, nes daug širdžių turi.

5. Juo mokytojas daugiau dirba, juo mokiniai ilgiau gauna pamiegoti.

6. Darbštus mokytojas, darbšti ir klasė.

7. Pigiausias būdas vaikui valdyt – duot jam įdomaus darbo.

8. Neužgauk mažo, nes jame didelį užmuši.

9. Vaikai tik tų nemylti, kurie nesi-duoda mylėti.

10. Meilės vaikams gali ir nerodyti, tik turėk, tai patys pamatys.

11. Parodyk vaikui kiek širdies, jis tau savo visą atiduos.

12. Gero auklėtojo žodis už blogo rykštę skaudesnis.

13. Lengviau vaikus nuo blogo išsaugot, kaip paskui atpratint.

14. Kur vaikas yra nusikaltęs, ten yra du kaltu – vaikas ir auklėtojas.

15. Vaikas nemėgsta vedamas, džiaugiasi padedamas.

16. Nuolat valdomas, staiga neišmoks pats valdytis.

17. Bausmė kaip vaistas: dažnai vartojama paliauja gydžius.

18. Tik pirmoji bausmė tikrai baidi.

19. Dažnai baramas, kaip jautis ariamas, pripranta.

20. Nuolat baudžiamas, nepriglaudžiamas, į kalėjimo duris žiūri.

21. Vaiko širdis, kaip vaškas: paliovus šildyti sukieta.

22. Vaiko protas godus, širdis ištroškus; tas pedagogas, kuris abudu patenkina.

23. Rišk žodį su darbu: vaikas žodžiu tiki, darbu seka.

24. Vaiko akys auklėtojų pagalba: ką mažas jaučia, tą jo akys pasako.

25. Per daug varžomas auklėtinis išrankų išsprūsta.

26. Įtarinėk, įtarinėk ir susilauksi tikro nusikaltėlio.

27. Iš mažo, kaip iš didelio, reikalau-ti – vis tiek, kaip striukas batas ant ilgo kurpalio traukti.

28. Tik teisybės sakyt neduok, pats išmoks meluot. „Švietimo darbas“, 1924, nr. 2, p. 112–113.

Uostamiestyje P. Mašiotas nebuvo sutiktas labai svetingai

1922 m. balandžio 20 d. įsteigta pirmoji lietuvių gimnazija Klaipėdoje. 1930 m. gimnazijai suteiktas Vytauto Didžiojo vardas. 1924 m. šios gimnazijos direktoriumi paskiriamas P. Mašiotas. Tuo metu gimnazijoje vyravo nemaža įtampa. Mažlietuviai mokytojai labai priešišškai buvo nusiteikę prieš mokytojus iš Didžiosios Lietuvos: susitikę net nesisveikindavo, mokytojų kambaryje kalbėdavo tik vokiškai, nevengdavo pašiepti, menkinti. Mažlietuviai mokytojai iš aukšto žvelgė į mokinius, nevengė mokinius bausti fizinėmis bausmėmis. P. Mašiotui visa tai buvo nepriimtina, svetima. Nebuvo paprasta tokiam pedagogų kolektyvui vadovauti. P. Mašiotas gerai mokėjo vokiečių kalbą, kas jam padėjo greičiau pritapti suvokietintoje Klaipėdoje. Po truputį gimnazijos direktorius palenkė savo pusėn kai kuriuos pedagogus. Be tiesioginių pareigų, jis dar rūpinosi suaugusiųjų švietimu, prižiūrėjo valdininkams organizuojamų lietuvių kalbos kursų darbą. Įsijungė į Klaipėdos visuomeninį gyvenimą – buvo Tautinio Lietuvos laivyno steigimo komiteto narys. Vienas iš P. Mašio to auklėtinių prisimena, kad vienas šviesiausių jaunimo auklėtojų gimnazijoje buvo P. Mašiotas, vadovavęs Klaipėdos lietuvių gimnazijai iki 1929 metų. Apibūdindama P. Mašio to pedagoginį taktą buvusi auklėtinė L. Janušytė pasakojo, kad tai buvo direktorius, kuris rodo nieko nedraudavo mokykloje, bet niekas nedrįsdavo blogai elgtis. Pasi-kvietęs į savo kabinetą moksleivį, direktorius pasisodindavo jį greta, kalbėdavo ramiai, su šypsena, ir kažkokia moraline jėga moksleivį sukaustydavo.

P. Mašio to šeima. Kalėdos Marijos ir Juozo Urbšų bute. Iš kairės stovi: Urbšų virėja, Vladas Jakutis (užsienio reikalų ministerijos tarnautojas), Ona Mašiotaitė-Jakutienė (P. Mašio to brolio Jono Mašio to duktė), P. Mašiotas, J. Urbšys, Vytautas Steponaitis (pulkininkas leitenantas, karo istorikas, bibliografas), Jonas Mašiotas (P. Mašio to sūnus), Mašiotų virėja; sėdi: Donatas Mašiotas (P. Mašio to jaunesnysis sūnus – Kalėdų senelis), Emilija Jakutienė (V. Jakučio motina), Marija Mašiotienė (P. Mašio to žmona), A. Ambraziejūtė-Steponaitienė, Kotrina Žalkauskienė; ant grindų sėdi: Jakutytė, Teklė Mašiotienė (D. Mašio to žmona), M. Mašiotaitė-Urbšienė, Vera Mašiotienė (J. Mašio to žmona) su dukterimis – P. Mašio to anūkėmis. Kaunas, 1937 m.

1929 m. P. Mašiotas susirgo veido ner-vo uždegimu. Atsistatdydino iš direkto-riaus pareigų, atsisveikino su uosta-miesčiu ir grįžo į Kauną. Tačiau, tikė-tina, kad pagrindinė atsistatydinimo priežastis – buvę nesutarimai su gu-bernatoriumi Antanu Merkiu (1887–1955).

P. Mašiotas lietuvių kultūros ir švietimo istorijos tėkmėje pasireiškė kaip unikali, talentinga asmenybė, kurioje derėjo mokslininko išmintis ir kūrėjo prigimtis

Nuo 1929 metų, išėjęs į pensiją, P. Mašiotas atsidėjo literatūrinei kūrybai ir vertimams. Visada, rašydamas vai-kams, svarbiausiais geros vaikų lite-ratūros kriterijais laikė meniškumą, informatyvumą, dorovinį poveikį, aukštą kalbos kultūrą. Jo kūrybinis ir mokslinis palikimas didžiulis: parašė ir išleido per 150 knygų vaikams, pa-rengė ir išleido matematikos, fizikos, rašybos vadovėlių pradinei ir vidurinei mokykloms. Paliko daugiau kaip 500 publicistikos rašinių. Rašė pedagogikos ir jos istorijos, mokyimo metodikų, švietimo, etnografijos, kalbos kultūros, terminijos kūrimo ir norminimo klau-simais. Tėvo pramintais keliais pasu-ko ir P. Mašio to duktė Marija Mašio-taitė-Urbšienė (1895–1959) – istorikė, bibliografė, Lietuvos užsienio reikalų ministro, diplomato Juozo Urbšio (1896–1991) žmona (1922–1927 m. dirbusi Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne, Mask-voje ir Paryžiuje) bei sūnus Jonas Ma-šiotas (1897–1953) – pedagogas, mate-matikas, vadovėlių mokykloms auto-rius. Mašiotų šeima sugyveno labai gražiai, darniai, brangino ir puoselėjo lietuvių tradicijas ir papročius, visada šeimoje švęsavo visas tautos ir šeimos šventes.

Donatas Mašiotas, P. Mašio to jauniausiasis sūnus:

Kai į Kauną buvo atvažiavusios tėvo seserys valstietės (Petronėlė Baltrušaitienė-Pacevičienė ir Domicelė Kudirkienė), rodos, tai buvo 1924 m., jis pa-prašė sūnaus, kad nupirktų keturis bi-lietus į teatrą: du seserims, po vieną sau ir sūnui. Seserys atsikalbinėjo eiti į te-atrą, sakydamos: „Praniuk, tu mokytas, o mudvi – kaimietės. O ir kaip apsiren-gusios – ir dar su skarelėmis”. Tėvas ne-nusileido, ir visi nuvykom į teatrą. Per-traukos metu tėvas, abi seseris paėmęs už parankių, vaikščiojo vestibulyje. Tikrai, tokio išdidaus savo tėvo, kaip tada vaikščiojancio su seserimis, nebu-vau matęs.

Nepriklausomoje Lietuvoje P. Ma-

šio to darbai buvo pelnytai įvertinti: už nuopelnus Lietuvai 1928 m. apdovano-tas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Ge-dimino 2-ojo laipsnio, 1933 m. – 1-ojo laipsnio ordinais. 1923 m. gruodžio 17 d. Lietuvos universiteto Matematikos-gamos mokslų fakulteto siūlymu P. Mašiotui suteiktas garbės daktaro laipsnis. 1933 m. jis išrinktas Lietuvos rašytojų draugijos garbės nariu.

Mokytojas Alfonsas Šimėnas:
Man su Pr. Mašiotu asmeniškai teko susipažinti <...> štai kokiomis ap-linkybėmis.

Grįžęs iš Prancūzijos 1927 m., 1927–1933 m. laikotarpyje gana daug dirbau periodinėje spaudoje. Kartą Pr. Mašio-to sūnus Jonas, su kuriuo kartu dirbo-me mokytojo darbą „Aušros” berniukų gimnazijoje man sako:

Tu, monsieur, vis rašinėjai į laik-raščius, kartais ir niekus rašai. O kodėl tau neparašyti apie mano Tėvą?
– *Gerai, sakau, mielai parašysiu, bet manau, kad būtų įdomiau rašyti ne straipsnį, o pasikalbėjimo forma. Pakal-bėk su tėvu, tegu man paskiria valandą ir aš užėisiu.*

Po kelių dienų aš buvau pakviestas į jo butą nedideliame nuosavame dve-jų aukštų name Donelaičio gatvėje gre-ta dabartinės viešosios bibliotekos. Bu-vęs direktorius priėmė mane savo kabi-nete: ant sienos kabojo didžiulis, A. Varno pieštas jo portretas.

Kada aš, dėstydamas savo apsi-lankymo tikslą, jį pavadinau mūsų vai-kų literatūros tėvu, jis griežtai užpro-testavo prieš šį titulą ir pasakė:

– *Jeigu jau tamsta nori būtinai prikergti man kokį epitetą, tai vadink mane lietuvių vaikų literatūros rūpin-toju.*

Į mano klausimą: „Kas Jus paska-tino rašyti vaikams?” Jis atsakė, kad jam koktu matyti, kaip lietuvių vaikai maitinami menkaverčiais klerikaliniais kanauninko Šmidto ir panašiais leidi-niais. Jis ir pabandęs parūpinti svei-kesnių, su savo kraštu susijusių skaiti-nių. Mano pasikalbėjimas užsitęsė il-gokai ir po kelių dienų buvo atspaus-dintas „Lietuvos aide”.

Po to pasikalbėjimo su gyvu Pr. Mašiotu susitikti neteko. 1940 metais drauge su savo mokykla palydėjau jį į Kauno kapines.

Visas Prano Mašio to gyvenimas buvo pašvęstas tautos kultūriniam at-gimimui, tautinės mokyklos kūrimui. Tai buvo lietuvybės šviesa spindu-liuojanti asmenybė...

Jūratė Jagminienė – Lietuvos švietimo istorijos muziejaus muziejininkė.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

■ Moteris ieško senelių priežiūros dar-bo su gyvenimu. Gali pakeisti, išleisti atos-togų. Legalūs dokumentai, rekomen-dacijos, nevairuoja. **Tel. 708-590-9176.**

■ Moteris ieško vyresnių žmonių prie-žiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros dar-bo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros dar-

bo su gyvenimu. Patirtis, rekomendaci-jos, vairuoja. **Tel. 773-449-0929.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros dar-bo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pa-keisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA”

internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in” bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą” greičiau!

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis,
automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų,
asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

**Centrinio ofiso adresas.:
8801 S, 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
KUNIGAIKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-556-6660
WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
BACK TO NATURE 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777
BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Ridikai – ir maistas, ir vaistas

Kad ridikai buvo žinomi dar senovės Egipte, sprendžiama iš įrašų Cheopso piramidėje. Egiptiečiai iš ridikų sėklų spausdavo aliejų ir naudodavo jį ligoniams gydyti. Iš Egipto ridikai pateko į senovės Graikiją ir Romą. Čia švenčių metu jie buvo aukojami dievui Apolonui. Taigi Europoje ridikai pasirodė labai seniai.

Beje, panašų į egiptietišką aliejų iš ridikų sėklų gamino ir senovės Kinijos gyventojai. Didžiulio, 15–17 kg ridiko liekanų buvo rasta ir Japonijoje. Todėl neatsitiktinai kita ridikų kilmės versija teigia, kad į Europą juos atvežė garsusis keliautojas Mark Pol.

Šios daržovės pavadinimas kilo iš lotyniško žodžio *radix*, reiškiančio „šaknis“. Jau viduramžiais ridikais gydydavo skrandžio, kepenų, inkstų, žarnyno ligas, gerindavo apetitą bei stiprindavo plaukus. Lietuvoje žmonės taip pat nuo seno augino ridikus, daugiausiai juos vartojo salotoms, tačiau liaudyje ridikai buvo žinomi kaip vaistas nuo plaučių ligų, kosėjimo. Šiuo, šaltos žiemos sezoniniu metu, daugiau žmonės persala, suserga gripu, kosti, tad gal į naudą išeis daugiau sužinoti apie gydomąsias ridikais.

Yra daug ridikų ir ridikėlių veislių, jos skiriasi šakniavaisių skoniu, forma, spalva, brendimo laiku. Ridikų ir ridikėlių skonis priklauso nuo eterinių aliejų, o aštrumas – nuo glikozidų. Ridikėlius žmonės augina 300 metų, o ridikus – daugiau nei 3,000. Gydomui dažniausiai vartojami juodieji ridikai.

Ridikuose yra cukraus, ląstelių, riebalų, fermentų, choline, vitamino C, B grupės vitaminų, daug kalio druskų. Ridikėliai vitaminų turi daugiau negu ridikai, o tai labai svarbu pavasarį, kai organizme trūksta vitaminų.

Ridikai skatina šlapimo ir tulžies išsiskyrimą, padeda iš kraujo pašalinti blogojo cholesterolio perteklių, saugo nuo akmenligės, gydo plaučių ligas, malšina ir lengvina kosulį. Ridikai stimuliuoja skrandžio sulčių išsiskyrimą ir padeda virškinti maistą.

Dėmesio! Ridikų negalima valgyti sergantiems skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opalige, kepenų ir inkstų ligomis, sunkiomis širdies ligomis, taip pat podagra.

Gydymas ir profilaktika

◆ Atsikosėjimui palengvinti ir kosuliui gydyti pasigaminkite tokių vaistų: supjaustykite ridikus mažais kubeliais, užberkite cukrumi ir pakaitinkite orkaitėje 2 valandas, paskui nukoškite, išsiskyrusias sultis supilkite į butelį. Šių vaistų gerkite po du šaukštėlius 4 kartus per dieną pusvalandį prieš valgį.

◆ Bronchitą ir stiprų kosulį gydykite taip: 2 puodelius šviežių juodųjų ridikų sulčių sumaišykite su 5–7 šaukštais medaus, geriausia liepų. Gerkite mišinio po 2 šaukštus 2–3 kartus per dieną prieš valgį, kol savijauta pagerės.

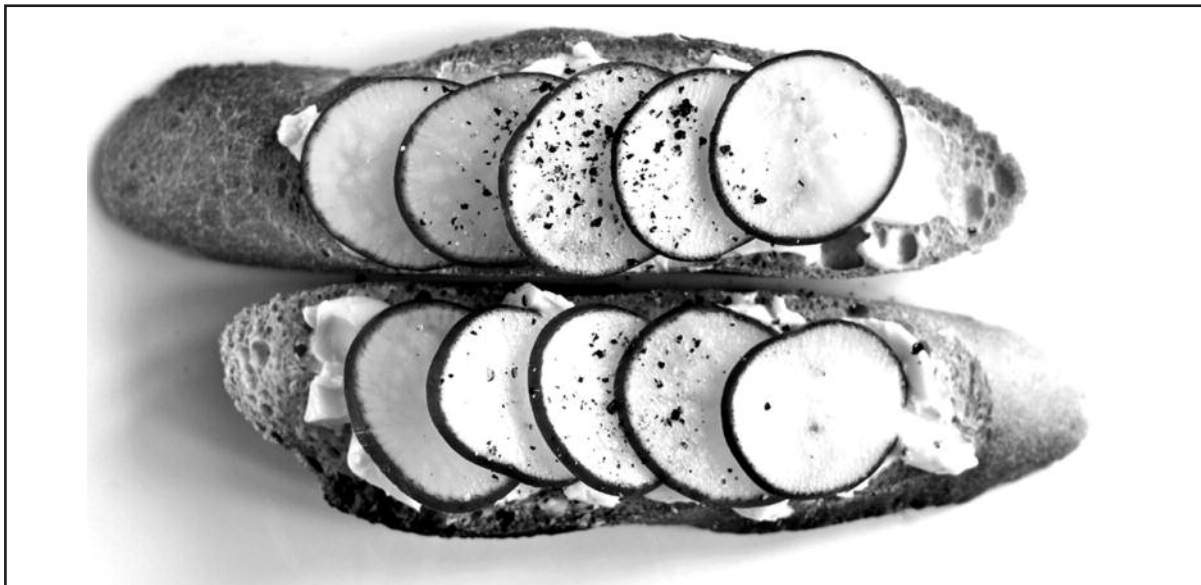
◆ Organizmo imuninę sistemą stiprina toks mišinys: sumaišykite pusę puodelio obuolių sulčių, po 2 šaukštus ridikų sulčių ir grietinės bei šaukštelį citrinų sulčių. Vartokite šio mišinio 3–4 mėnesius 1–2 kartus per dieną valandą prieš pusryčius.

◆ Šviežių juodųjų ridikų sulčių kompresai puikiai gydo sumuštas vietas, greičiau išnyksta mėlynės. Pamirkykite sultyse servetėlę, geriausia lininę, uždėkite ant sumuštos vietos ir palaikykite 40–60 minučių. Kompresus dėkite 4–5 kartus per dieną.

Ridikėliai

Ridikėliai – aitroko skonio šakniavaisis, dažniausiai valgomas šviežias. Istoriniai šaltiniai teigia, jog šios daržovės auginamos jau senovės Egipte.

Paprastai ridikėliai valgomi švieži ir kaip

prieskonis. Jaunuosiuose ridikėliuose gausu vitaminų, mineralų ir mikroelementų bei kitų biologiškai aktyvių junginių: eterinio aliejaus, glikozidų, fermentų ir kt.

Patartina gaminti šviežių ridikėlių salotas arba valgyti juos nepjaustytus.

Egipto faraonai buvo teisūs...

Dar iš Egipto faraonų laikų išlikę pastebėjimų, jog ridikėliai gerina regėjimą bei „valo“ smegenis. Iki šiol liaudies medicina tikina, kad ridikėliai suteikia aiškumo mąstymui, „atveria“ smegenų ląsteles, kuriose kažką užfiksavo atmintis, o dabar reikia prisiminti tą informaciją. Šioje daržovėje daug geležies, kuri reikalinga tam, kad kraujas pakankamai aprūpintų smegenis deguonimi ir nuovargį keistų protiniu pajėgumu. Prie to prisideda fosforas ir kiti junginiai. Ypač ridikėliai naudingi vaikams paauglių „siautėjimo“ laikotarpiu ir prieš egzaminus. Dėl geležies gausos ridikėliai labai padeda kraujodaros procesui, padidina hemoglobino kiekį kraujyje. Ridikėliuose esančios maistinės skaidulos padeda pašalinti iš organizmo cholesterolio perteklių, suaktyvina žarnyno peristaltiką, mažina riziką susirgti ateroskleroze.

Gydamosios ridikėlių savybės

• Ridikėlių sultis geriama tik sumaišytas su kitomis – geriausia su morkų sultimis. Toks mišinys padeda organizmui pašalinti gleives, stiprina gleivines sergant sinusitu, tonzilitu ir kitomis nosiaryklės ar bronchų ligomis.

• Grietine paskanintos ridikėlių salotos aktyvina tulžies skyrimąsi, mažina tinimus, gerina apetitą ir žarnyno peristaltiką, saugo nuo vidurių užkietėjimo.

• Reumatui gydyti (išoriškai) siūlomas mišinys, paruoštas iš trijų dalių ridikėlių sulčių, 2 dalių medaus ir druskos (1 šaukštas į 0,5 litro mišinio). Mišiniu patartina trinti skaudamas vietas po karštos vonios ar pirties.

Liaudies medicina

Baltųjų ridikų ir morkų salotos

Reikės: 1,5 sv. nuskustų baltųjų ridikų (*Dai-kon*), rupios druskos (*Kosher*), 1 sv. nuskustų morkų, 1 šaukšto nuskustos sutarkuotos imbiero šaknies, 3 šaukštų ryžių acto, 2 šaukštelių šviežių žaliosios citrinos (*Lime*) sulčių, 1/4 puodelio daržovių aliejaus, 1 šaukštelio sezamo aliejaus, 1 3/4 šaukštelio baltų sezamo sėklų, 1 3/4 šaukštelio juodų sezamo sėklų.

Naudodami daržovių skutiklį, nuskuskite ridikus „kaspinais“, koštuve sumaišykite su 1/4 šaukštelio druskos ir 15 min. leiskite nuvarvėti, retkarčiais pamaišydami. Nuskuskite „kaspinais“ morkas.

Pagaminkite padažą suplakdami imbierą, žaliosios citrinos sultis ir 1/2 šaukštelio druskos, o po to lėtai plakite daržovių ir sezamo aliejų. Paskrudinkite sezamo sėklas (apie 5 min., kol baltosios pageltonuoja) ir šaukštelį jų įmaišykite į padažą.

Sumaišykite ridikus ir morkas su padažu, pridėkite druskos ir pabarstykite likusiomis sezamo sėklomis.

Ridikėliai su sviestu ir druska

Reikės: 2 pundelių ridikėlių su viršūnėlėmis, jūros druskos, gero sūdyto sviesto arba sviesto su prieskoniais (žr. receptą).

Ant druskos kaubūrėlio „susodinkite“ ridikėlius. Skrudintos duonos riekelės aptepkite sviestu ir gražiai išdėliokite lėkštėje.

Sviestas su prieskoniais

Reikės: 1/4 kambario temperatūros nesūdyto sviesto, 1 1/2 šaukštelio susmulkintų svogūnų laiškų, 1 1/2 šaukštelio susmulkintų šviežių krapų, 1 1/2 šaukštelio susmulkintų šviežių petražolių, 1/2 šaukštelio šviežiai išspaustų citrinos sulčių, 1/2 šaukštelio rupios (*Kosher*) druskos, žiupsnelis šviežiai sumaltų juodųjų pipirų.

Viską išsukite elektriniu maišytuvu (tik neišplakite). Skanaus.

Dainos Čyvienės nuotr.

JAUNIMO MIŠIOS

Kovo 22 d., 5 val. p. p. kviečiame jaunuolius (nuo 6 iki 12 klasės) ir jų šeimos narius dalyvauti Jaunimo Mišiose, kurios vyks Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. Po šv. Mišių jūsų laukia bendravimas ir vaišės.

Visi laukiami!

„DRAUGO“ PRENUMERATOS VAJUS

Naujiems prenumeratoriams taikoma 20 proc. nuolaida –
metinė laikraščio prenumerata kainuoja
tik 120 dol.

Užsakykite „Draugą“ sau ir tiems, kurie jo dar neskaito.
Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių,
gimtadienių ar kitomis progomis, padovanodami jiems laikraštį.

Čekius rašykite „Draugas“ ir siųskite adresu:
4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.
„Draugą“ užsisakyti saugiai ir greitai galite ir internete –
www.draugas.org („PayPal“ dešinėje pusėje „Sumokėti“)

DRAUGAS NEWS

Naujas mėnesinis laikraštis
angliškai skaitantiems

*Prenumeruokite sau, savo vaikams,
draugams, vaikaičiams!*

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas, Valstija Zip _____
El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

A † A
ELENA
POCIUS
STEIKŪNAITĖ

Mirė 2014 m. sausio 18 d. nuo
plaučių uždegimo komplika-
cijų.

Gyveno Beverly Shores, IN.
Gimė 1919 m. rugpjūčio 31 d.
Tauskūnuose, Lietuvoje, kur
jos tėvai Antanas ir Elena Stei-
kūnai turėjo didelį ūkį. Čia mo-
kėsi vidurinėje mokykloje ir
padėjo šeimos versle.

Antrasis pasaulinis karas, kaip ir daugeliui lietuvių, pakeitė
jos gyvenimą.

1949 m. gegužės 8 d. ištekėjo už Kazimiero Pociaus ir tais pa-
čiais metais pora emigravo į JAV ir įsikūrė East Chicago, IN.

Elena aktyviai dalyvavo Lietuvos kultūriniame ir politiniame
gyvenime, ne tik kai gyveno Čikagoje ir East Chicago, bet ir kai
su vyru Kazimieru 1972 m. persikėlė į Beverly Shores, IN, kur da-
lyvavo AL klubo veikloje, mėgo operą, baletą ir krepšinį.

Nuliūdę liko: sūnus Kęstutis su žmona Toni (Upton), anūkai
Teresa ir Matas.

A. a. Elena bus pašarvota sekmadienį, sausio 26 d. nuo 1 val. p.
p. iki 5 val. p. p. Geisen-Carlisle laidojimo namuose, 613 Washing-
ton St., Michigan City, IN. 4 val. p. p. bus kalbamas rožinis.

Laidotuvių šv. Mišios bus aukojamos 10 val. ryto pirmadienį,
sausio 27 d. St. Ann of The Dunes bažnyčioje, 433 E. Golfwood Rd.,
Beverly Shores, IN. 2:30 val. p. p. velionė bus palaidota Šv. Kazimie-
ro kapinėse, Čikagoje.

Nuoširdžiai kviečiame pasimelsti už a. a. Eleną.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Geisen-Carlisle FH, tel. 219-874-4214 arba
www.carlislefuneralhome.com

Mylimai tėvelių draugei

A † A
dr. JOANAI DANILEVIČIENEI

iškeliavus į Amžinybę, gilią užuojautą reiškiame jos
vaikams RITAI, LINUI, DAINAI ir jų šeimoms.

*Danutė Maciūnas-Mockus
Jūratė Maciūnas-Landwehr*

A † A
ELENAI POCIENEI

mirus, reiškiame užuojautą sūnui KĘSTUČIUI, jo
šeimai, giminėms ir artimiesiems.

Beverly Shores Lietuvių klubas, Indiana

www.draugofondas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti
mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente.
Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“
laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos** Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), sekmadienį, sausio 26 d., 10 v. r. švęsime trečiąjį eilinį metų sekmadienį. Šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po pamaldų parapijos salėje kavutė. Mūsų parapija švenčia 100 metų jubiliejų. Primename, kad kiekvieną ketvirtadienį, 8 val. r. šv. Mišios yra laikomos lietuvių kalba. Kviečiame visus dalyvauti.

■ **Šį sekmadienį, sausio 26 d. Švč. Mergelės Marijos** Gimimo bažnyčioje šv. Mišias atnašaus kunigas Rimvydas Adomavičius. Po šv. Mišių – muzikinė popietė su svečiu kun. Rimvydu Adomavičiumi ir muziku Algimantu Barniškiu. Cepelinų pietūs.

■ **Pagrindinis Lietuvos Nepriklausomybės** paskelbimo minėjimas Čikagoje įvyks sekmadienį, vasario 16 d. Padėkos šv. Mišios bus aukojamos Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, 11

val. ryto. Po to – Vasario 16-tosios minėjimas parapijos salėje. Visus maloniai kviečia Amerikos Lietuvių Taryba ir ją sudarančios organizacijos.

■ **Ateitininkų Šalpos Fondo metinis** narių suvažiavimas įvyks šeštadienį, balandžio 26 dieną 4 val. p. p. Ateitininkų namuose, Lemonte. Po suvažiavimo, 6 val. v. – metinė vakarienė. Vietas užsisakyti prašome tel. 708-246-0049 arba el. paštu: FLD85@aol.com

■ **2014 m. gegužės 3 d., šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre**, 14911 127 St., Lemont, IL 60439 įvyks 51-asis metinis Lietuvių Fondo narių suvažiavimas. Suvažiavimo metu bus renkamas trečdalis LF Tarybos narių trejų metų kadencijai, t.y. 5 (penki) nariai ir 3 (trys) Kontrolės komisijos nariai vienerių metų kadencijai. Kandidatų į LF Tarybą ir Kontrolės komisiją siūlymai priimami iki vasario 15 d. Daugiau informacijos – www.LietuviuFondas.org

Food Depot International, Lake Zurich, IL, atsiuntė 100 dol. „Draugo“ laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Kviečiame dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės šventėje Čikagos Navy Pier

LR generalinis konsulas Čikagoje, bendradarbiaudamas su Čikagos laisvalaikio ir pramogų centru Navy Pier, kviečia lietuvius ir visus Amerikos gyventojus bendrai švęsti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą renginyje „Celebrate Lithuanian Independence“. Šventė vyks 2014 m. kovo 2 d., sekmadienį, nuo 12 val. p. p. iki 3 val. p. p. Navy Pier centro „Crystal Gardens“ salėje. Jos metu numatomi meno kolektyvų pasirodymai, bus sudarytos sąlygos verslininkų, menininkų bei organizacijų atstovų dalyvavimui.

Norinčius pristatyti savo kūrinius, veiklą ar pardavinėti lietuvišką produkciją renginio metu, o taip pat norinčius tapti šventės rėmėjais ar kitaip prie jos prisidėti maloniai prašome apie tai pranešti generalinio konsulato darbuotojai Agnei Vertelkaitei elektroniniu paštu agne.vertelkaite@urm.lt arba telefonu 312-397-0382, tr. nr. 204.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos

duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

**Apsilankykite
„Draugo“
tinklapyje
www.draugas.org**

Valentino dienos Mišios sutuoktiniams

Dainos Čyvienės nuotr.

Vasario 14 d. 7 val. v. visus kviečiame dalyvauti iškilmingose šv. Mišiose, kurios vyks Pal. Jurgio Matulaičio misijoje. Atnaujinant Santuokos sakramento įžadus, Jūs vėl išgyvensite priesaikos virpulį ir džiaugsmą. O visiems kitiems dalyviams tai bus proga prisiminti ir pasimelsti už savo mylimus bei artimus žmones, esančius šalia.

Konkursas užsienio lietuviams

Švietimo ir mokslo ministerija skelbia konkursą užsienio lietuvių neformaliojo lituanistinio švietimo projektams finansuoti.

Konkurso tikslas – skatinti užsienio lietuvius, lietuvių kilmės užsieniečius ir užsieniečius mokytis lietuvių kalbos, Lietuvos valstybės istorijos, kultūros, pažinti Lietuvos dabartį, taip pat sudaryti sąlygas saviraiškai lietuvių kalba, stiprinti ir puoselėti lietuvių.

Lituanistinės mokyklos ir kitos užsienyje registruotos švietimo įstaigos ar jas vienijančios organizacijos, kurios vykdo arba ketina vykdyti užsienio lietuvių neformalųjį lituanistinį švietimą, kviečiamos teikti projektų paraiškas iki 2014 m. vasario 28 d. Projektų paraiškos formą ir kitą reikalingą informaciją galima rasti Švietimo ir mokslo ministerijos internetiniame puslapyje <http://www.smm.lt/web/lt/konkursai/kiti-konkursai> (žr. sausio 17 d. pranešimą).

Primename, kad šią ir kitą naudingą užsienio lietuviams informaciją galima rasti Užsienio lietuvių departamento Facebook'o paskyroje „Globalus tinklas Lietuvai – Global Lithuanian Network“. Maloniai kviečiame Jus, Jūsų bendruomenes ir organizacijas bei Jūsų ir Lietuvos draugus prisijungti prie Globalaus tinklo Lietuvai. <https://www.facebook.com/Globalus.tinklas.Lietuvai?ref=hl>.

**Užsienio lietuvių departamento
prie LR Užsienio reikalų ministerijos info**